

I

(Az EK-Szerződés/Euratom-Szerződés alapján elfogadott jogi aktusok, amelyek közzététele kötelező)

RENDELETEK

A TANÁCS 1099/2009/EK RENDELETE

(2009. szeptember 24.)

az állatok leölésük során való védelméről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 37. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Parlament véleményére ⁽¹⁾,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽²⁾,

a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) Az állatok levágásuk vagy leölésük során való védelméről szóló, 1993. december 22-i 93/119/EK tanácsi irányelv ⁽³⁾ megállapítja az állatok levágása vagy leölése során az állatok védelmére a Közösségben alkalmazandó minimumszabályokat. Az említett irányelvet elfogadása óta lényegesen nem módosították.
- (2) Az állatok leölése fájdalmat, szorongást, félelmet és a szenvedés egyéb formáit okozhatja az állatoknak, még a rendelkezésre álló legjobb technikai feltételek mellett is. A leöléshez kapcsolódó bizonyos műveletek stresszel járhatnak, és minden kábítási technikának megvan a maga hátránya. A vállalkozóknak vagy az állatok leölésében érintett személyeknek meg kell hozniuk a levágási vagy leölési folyamat során az állatok fájdalmának elkerüléséhez, valamint a szorongásuk és szenvedésük minimalisra csökkentéséhez szükséges intézkedéseket, figyelembe véve a területen alkalmazott legjobb gyakorlatokat

és az e rendelet által engedélyezett módszereket. Ennél fogva a fájdalmat, a szorongást és a szenvedést elkerülhetőnek kell tekinteni, amennyiben a vállalkozók vagy az állatok leölésében érintett személyek megsértik e rendelet valamely rendelkezését vagy a legkorszerűbb megoldások figyelmen kívül hagyásával alkalmaznak megengedett gyakorlatokat, ezáltal hanyagságból vagy szándékosan fájdalmat, szorongást vagy szenvedést okoznak az állatoknak.

- (3) Az állatok levágásuk vagy leölésük során való védelmét 1974 óta szabályozza a közösségi jog, és azt a 93/119/EK irányelv lényegesen megerősítette. Nagy eltérések figyelhetők meg azonban a tagállamok között az irányelv végrehajtásában, valamint rámutattak azon főbb állatjóléti aggályokra és különbségekre, amelyek potenciálisan befolyásolhatják a vállalkozók közötti versenyképességet.
- (4) Az állatjólét az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, az állatok védelméről és kíméletéről szóló (33.) Jegyzőkönyvben foglalt közösségi érték („(33.) Jegyzőkönyv”). Az állatok levágásuk vagy leölésük során való védelme olyan, a nyilvánosságot érintő kérdés, amely befolyásolja a fogyasztók mezőgazdasági termékekhez való hozzáállását. Emellett az állatok levágásuk során való védelmének javítása hozzájárul a hús jobb minőségéhez, és közvetve kedvező hatással van a vágóhidakon a munkahelyi biztonságra.
- (5) Az állatok levágásuk vagy leölésük során való védelmére vonatkozó nemzeti jog hatással van a versenyre és ennek megfelelően az Európai Közösséget létrehozó szerződés I. mellékletében felsorolt, állati eredetű termékek belső piacának működésére. Közös szabályokat kell megállapítani az említett termékek belső piaca ésszerű fejlesztésének biztosítása érdekében.

⁽¹⁾ A 2009. május 6-i vélemény (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽²⁾ A 2009. február 25-i vélemény (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽³⁾ HL L 340., 1993.12.31., 21. o.

- (6) Az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 2002. január 28-i 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁽¹⁾ létrehozott Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) két véleményt fogadott el a bizonyos állatfajok elkábítása és leölése fő rendszereinek jóléti szempontjairól, nevezetesen 2004-ben a főbb kereskedelmi állatfajok elkábítása és leölése fő rendszereinek jóléti szempontjairól, 2006-ban pedig a kereskedelmi célból tenyésztett szarvasok, kecskék, nyulak, struccok, kacsák, libák és fűrjek elkábítása és leölése fő rendszereinek jóléti szempontjairól. E tudományos vélemények figyelembevétele érdekében naprakésszé kell tenni az e területre vonatkozó közösségi jogszabályokat. A szén-dioxid sertések esetében történő használatának fokozatos megszüntetésére, valamint a madarak esetében használt vízfürdős kábítók baromfi esetében történő alkalmazásának fokozatos megszüntetésére vonatkozó ajánlások nem kerültek e rendeletbe, mivel a hatásvizsgálat megállapította, hogy az ilyen ajánlások jelenleg az EU-ban gazdaságossági szempontból nem megvalósíthatók. E vitát azonban fontos a jövőben folytatni. A Bizottságnak e célból helyénvaló a baromfi esetében alkalmazott különböző kábítási módszerekről – különösen a különböző vízfürdős kábítókról – szóló jelentést készítenie és benyújtania az Európai Parlamentnek, valamint a Tanácsnak. Továbbá más ajánlásokat ki kell zárni e rendelet hatálya alól, mivel azok olyan technikai paraméterekre vonatkoznak, amelyek helye a végrehajtási intézkedésekben vagy a közösségi iránymutatásokban van. A tenyésztett halakra vonatkozó ajánlások nem szerepelnek e rendeletben, mivel e területen további tudományos véleményre és gazdasági értékelésre van szükség.
- (7) 2007-ben az Állategészségügyi Világszervezet (OIE) elfogadta a Szárazföldi Állatok Egészségügyi Kódexét, amely iránymutatásokat tartalmaz az állatok levágására és járványvédelmi célból történő leölésére. Az említett nemzetközi iránymutatások ajánlásokat tartalmaznak az állatok vágóhídon történő kezelésére, féken tartására, elkábítására és elvéreztetésére, valamint járványos betegségek kitörése esetén az állatok leölésére. E rendeletben az említett nemzetközi szabványokat is figyelembe kell venni.
- (8) A 93/119/EK irányelv elfogadása óta a vágóhidakra alkalmazandó közösségi élelmiszer-biztonsági jogszabályokat mélyrehatóan módosította az élelmiszer-higiéniáról szóló, 2004. április 29-i 852/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽²⁾ és az állati eredetű élelmiszerek különleges higiéniai szabályainak megállapításáról szóló, 2004. április 29-i 853/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽³⁾ elfogadása. A fenti rendeletek hangsúlyozzák az élelmiszer-ipari vállalkozók felelősségét az élelmiszerbiztonság biztosításában. A vágóhidaknak is előzetes engedélyezési eljáráson kell keresztülmenniük, amelynek során a hatáskörrel rendelkező hatóság megvizsgálja a kialakítást, az elrendezést és a berendezéseket annak megállapítása érdekében, hogy azok megfelelnek-e a megfelelő, élelmiszer-biztonságra vonatkozó technikai szabványoknak. Az állatjóléti kérdéseknek nagyobb jelentőséget kell tulajdonítani a vágóhidakon, azok kialakításában, elrendezésében és az ott használt berendezésekben.
- (9) A takarmány- és élelmiszerjog, valamint az állat-egészségügyi és az állatok kíméletére vonatkozó szabályok követelményeinek történő megfelelés ellenőrzésének biztosítása céljából végrehajtott hatósági ellenőrzésekről szóló, 2004. április 29-i 882/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁴⁾ és az emberi fogyasztásra szánt állati eredetű termékek hatósági ellenőrzésének megszervezésére vonatkozó különleges szabályok megállapításáról szóló, 2004. április 29-i 854/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁵⁾ elfogadása által átszervezésre kerültek az élelmiszer-láncban végzett hatósági ellenőrzések is.
- (10) Azon feltételek, amelyek mellett a tenyésztés céljából tartott állatokat leölik, közvetlen vagy közvetett hatással vannak az élelmiszerek, a takarmány vagy más termékek piacára, illetve az érintett vállalkozók versenyképességére. Ennélfogva az ilyen leölési műveleteknek a közösségi jog hatálya alá kell tartozniuk. Azonban a hagyományosan tenyésztett fajok – mint a ló, a szamár, a szarvasmarha, a juh, a kecske vagy a sertés – tarthatók más célból is, például kedvtelésből, állatszépverseny, munkavégzés vagy sport céljából. Amennyiben az ilyen fajokhoz tartozó állatokból leölésük után élelmiszert vagy más terméket állítanak elő, ezeknek a műveleteknek e rendelet hatálya alá kell tartozniuk. Ennek következtében a vad- vagy gazdátlan állatok populációsabályozási célból történő leölése nem tartozik e rendelet hatálya alá.
- (11) A halak fiziológiailag jelentősen különböznek a szárazföldi állatoktól, így a tenyésztett halakat teljesen más körülmények között vágják le és ölik le, különösen a felüyeleti eljárás más. Ezenkívül a halak elkábítására vonatkozó kutatások sokkal kevésbé fejlettek, mint más tenyésztett fajok esetében. Külön szabványokat kell tehát megállapítani a halak leölés során való védelmére. Ennélfogva a halakra alkalmazandó rendelkezéseket egyelőre a fő elvre kell korlátozni. A további közösségi kezdeményezéseknek az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság által a halak levágása vagy leölése tekintetében végzett tudományos hatásvizsgálaton kell alapulniuk, és figyelembe kell venniük azok társadalmi, gazdasági és adminisztratív következményeit.

⁽¹⁾ HL L 31., 2002.2.1., 1. o.⁽²⁾ HL L 139., 2004.4.30., 1. o.⁽³⁾ HL L 139., 2004.4.30., 55. o.⁽⁴⁾ HL L 191., 2004.5.28., 1. o.⁽⁵⁾ HL L 226., 2004.6.25., 83. o.

- (12) Erkölcsei kötelesség a komoly fájdalmat átélő haszonállatok leölése, amennyiben nincs gazdaságilag megvalósítható mód fájdalmuk enyhítésére. Legtöbb esetben az állatok a megfelelő állatjóléti feltételek betartásával leölhetőek. Rendkívüli körülmények között – mint például a távoli helyeken történt balesetek esetén – azonban, amikor a szakértő személyzet és a berendezések nem juthatnak el az állathoz, az optimális jóléti szabályoknak való megfelelés meghosszabbíthatja a szenvedésüket. Az állatok érdekében ennél fogva e rendelet bizonyos rendelkezéseinek alkalmazásából ki kell zárni a sürgősségi leölést.
- (13) Néha az állatok veszélyesek lehetnek az emberre azáltal, hogy esetleg közvetlenül veszélyeztetik az életét, komoly sérüléseket okoznak vagy halálos betegségeket adnak át. Az ilyen kockázatok megelőzése általában az állatok megfelelő féken tartásával történik, de az ilyen kockázat megszüntetése céljából bizonyos körülmények között szükség lehet az állat leölésére is. Ilyen esetben a veszélyhelyzet miatt a leölés nem mindig történhet a legmegfelelőbb jóléti körülmények között. Ennél fogva ezekben az esetekben eltérést kell engedélyezni a kábítás vagy az azonnali leölés kötelezettsége tekintetében.
- (14) A vadászati vagy hobbihorgászati tevékenységek esetében a leölés körülményei nagyban eltérnek a haszonállatok leölésének a körülményeitől, és a vadászat egyedi jogszabályok hatálya alá tartozik. Ennél fogva célszerű kizárni e rendelet hatálya alól a vadászat vagy hobbihorgászat során történő leöléseket.
- (15) A (33.) Jegyzőkönyv hangsúlyozza, hogy a többek között a mezőgazdasági és a belső piacra vonatkozó közösségi politikák megfogalmazásakor és végrehajtásakor tiszteletben kell tartani a különösen a vallási szertartásokat, a kulturális hagyományokat és a regionális örökséget érintő tagállami törvényi vagy közigazgatási rendelkezéseket és szokásokat. Ennél fogva e rendelet hatálya alól ki kell zárni a kulturális eseményeket, amennyiben az állatjólétre vonatkozó előírásoknak való megfelelés hátrányosan befolyásolná magának az érintett eseménynek a jellegét.
- (16) Emellett a kulturális hagyományok öröklött, meggyökeresedett vagy szokáson alapuló gondolkodási mintára, cselekvésre vagy viselkedésre utalnak, amelyeknek ténylegesen része az a koncepció, hogy ezt az elődök adták át vagy azt tőlük vették át. Ezek hozzájárulnak a generációk között régóta fennálló szociális kapcsolatok erősítéséhez. Feltéve, hogy e tevékenységek nem érintik az állati eredetű termékek piacát, és azokat nem termelési célok indokolják, az állatok ilyen események során történő leölését ki kell zárni e rendelet hatálya alól.
- (17) A baromfi, valamint a nyúl és a vadnyúl személyes otthoni fogyasztásra történő levágása nem olyan mennyiségben történik, hogy az befolyásolná a kereskedelmi vágóhidak versenyképességét. Ugyanígy a hatóságok számára előírt, az ilyen tevékenységek kimutatásához és ellenőrzéséhez szükséges erőfeszítések nem volnának arányosak a lehetséges problémák megoldásával. Ennél fogva e műveleteket is ki kell zárni e rendelet hatálya alól.
- (18) A 93/119/EK irányelv a kábítás tekintetében eltérést engedélyezett a vágóhidakon végzett vallási célú vágások esetében. Mivel a vallási célú vágásokra alkalmazandó közösségi rendelkezéseket a tagállamok – a nemzeti háttértől függően, valamint tekintettel arra, hogy a nemzeti szabályok az e rendelet célján túlmutató szempontokat is figyelembe vesznek – különbözőképpen ültették át, fontos az állatok levágás előtti elkábításától való eltérésnek a fenntartása, az egyes tagállamok számára bizonyos szintű szubszidiaritást hagyva ugyanakkor. Ennek következményeként e rendelet tiszteletben tartja a vallásszabadságot, valamint a vallás és a hit imádsággal, tanítással, gyakorlással vagy szertartásokkal való kifejezésre juttatását, amint azt az Európai Unió Alapjogi Chartájának 10. cikke is megfogalmazza.
- (19) Elegendő tudományos bizonyíték van annak alátámasztására, hogy a gerinces állatok érző lények, ennél fogva e rendelet hatálya alá kell tartozniuk. A hullók és a kételtűek azonban nem tartoznak a Közösségben általánosan tenyésztett állatok közé, ennél fogva nem lenne megfelelő és arányos ezek bevonása a rendelet hatálya alá.
- (20) Számos leölési módszer fájdalmas az állatok számára. Az állatok leölése előtt vagy azzal egyidejűleg ezért kábításra van szükség az eszméletlen állapot és érzékelőképesség hiány előidézése érdekében. Az állat eszméletlen állapotának és érzékelő képessége hiányának mérése bonyolult, és azt tudományosan jóváhagyott módszerekkel kell végrehajtani. Ugyanakkor az eljárás hatékonyságának gyakorlati körülmények között történő értékelésére mutatókon keresztül történő megfigyelést kell végezni.
- (21) A kábítás hatékonyságának megfigyelése főként az állatok eszméletének és érzékelő képességének az értékelésén alapul. Az állat eszmélete lényegében az érzelmekre és akaratlagos mozgásának ellenőrzésére való képessége. Néhány kivétel – mint az elektromos sokkolás vagy más előidézett bénulás – ellenére akkor feltételezhető, hogy az állat elveszítette az eszméletét, ha a természetes álló helyzetét elveszíti, nincs ébren és nem mutat olyan pozitív vagy negatív érzelmeket, mint amilyen a félelem vagy az izgatottság. Az állat érzékelése lényegében a fájdalom érzékelésének a képessége. Általánosságban egy állat feltételezhetően érzéketlen, ha nem reagál olyan ingerekre, mint a hang, a szag, a fény vagy a fizikai érintés.

- (22) Rendszeresen fejlesztenek és kínálnak a piacon új kábítási módszereket a tenyésztési ágazat és a húsipar új kihívásaira adott válaszként. Ennélfogva fontos, hogy a Közösség felhatalmazza a Bizottságot új kábítási módszerek engedélyezésére, fenntartva egyidejűleg az állatok védelmének egységes és magas szintjét.
- (23) A közösségi iránymutatások hasznos eszközei a vállalkozóknak és a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak az állatok magas szintű védelmének biztosítása céljából alkalmazandó paraméterekre vonatkozó meghatározott információval való ellátásának, megőrizve egyúttal a vállalkozókra vonatkozó egységes versenyfeltételeket. Ennélfogva szükséges, hogy a Közösség felhatalmazza a Bizottságot ilyen útmutatások kidolgozására.
- (24) A levágási vagy leölési folyamat során bizonyos kábítási módszerek – használatuktól függően – halálhoz is vezethetnek, miközben nem okoznak fájdalmat, és minimálisan csökkentik az állatok szorongását vagy szenvedését. Más kábítási módszerek esetében előfordulhat, hogy azok nem okoznak halált, és az állat visszanyeri eszméletét vagy érzékelőképességét a későbbi fájdalmas eljárások során. Ezeket a módszereket ezért olyan egyéb technikákkal kell kiegészíteni, amelyek bizonyosan halálhoz vezetnek, mielőtt az állat visszanyerné eszméletét. Ennélfogva lényeges annak meghatározása, hogy mely kábítási módszereket kell kiegészíteni leölési módszerekkel.
- (25) A körülmények, amelyek mellett az állatokat elkábítják, illetve az ilyen kábítások eredménye a gyakorlatban változó, több tényezőnek köszönhetően. Ennélfogva rendszeres értékelést kell végezni a kábítás eredményéről. E célból a vállalkozóknak reprezentatív mintát kell biztosítaniuk a kábítási gyakorlatuk hatékonyságának ellenőrzésére, figyelembe véve az állatcsoport homogenitását és más olyan kritikus tényezőket, mint például a felhasznált berendezés és a kábítást végző személyzet.
- (26) Egyes kábítási eljárásokról megállapítható, hogy minden körülmények között kellő megbízhatósággal, visszafordíthatatlanul megölik az állatokat, amennyiben bizonyos fő paramétereket alkalmaznak. Ilyen esetekben szükségte- lennek és aránytalannak tűnik a kábítás ellenőrzése. Ennélfogva helyénvaló a kábítás ellenőrzésére vonatkozó kötelezettségek alóli mentesség lehetőségének biztosítása, amennyiben kellő tudományos bizonyíték áll rendelkezésre arról, hogy az adott kábítási eljárás bizonyos kereskedelmi körülmények között visszafordíthatatlanul az állat halálához vezet.
- (27) Az állatjólétet széles körben befolyásolja a műveletek napi irányítása, és megbízható eredmények csak akkor születhetnek, ha a vállalkozók nyomon követési eszkö- zöket dolgoznak ki a műveletek hatásának értékelésére. Ennélfogva a termelési ciklus minden szakaszára kocká- zatalapú szabványművelési előírásokat kell kidolgozni. Ezeknek világos célkitűzéseket, felelős személyeket, működési módot, mérhető kritériumokat, valamint nyomon követési és nyilvántartási eljárásokat kell magukban foglalniuk. Az egyes kábítási módszerek tekintetében megállapított fő paramétereket oly módon kell meghatározni, hogy azok biztosítsák az eljárásnak alávet- tett valamennyi állat megfelelő elkábítását.
- (28) A jól képzett és jártas személyzet javítja az állatok tartási körülményeit. Az állatjólétéhez való hozzáértés az alapvető viselkedési mintáknak, a szóban forgó állatfajok igényeinek, valamint az eszmélet és az érzékelés jeleinek ismeretét is tartalmazza. A hozzáértés ezenkívül technikai szakértelmet feltételez a használt kábító berendezés tekintetében. A bizonyos vágási műveleteket végző személy- zettől és a prémes állatok szezonális leölését felügyelő személyektől ennélfogva meg kell követelni az általuk végzett műveletekre vonatkozó képesítési bizonyítványt. Az állatok leölésében részt vevő egyéb személyzet számára a képesítési bizonyítvány előírása a kitűzött célok tekintetében aránytalan lenne.
- (29) A néhány éves tapasztalattal rendelkező személyzetről feltételezhető bizonyos szintű szakértelem. Az ilyen személyzet vonatkozásában a képesítési bizonyítványra vonatkozó előirással kapcsolatos átmeneti rendelkezést kell megállapítani e rendeletben.
- (30) A kábító berendezést meghatározott körülményekre fejlesztették ki és úgy tervezték, hogy az e körülmények között hatékonyan működjön. A gyártóknak tehát az állatok optimális jólétének biztosítása érdekében részletes használati utasítást kell mellékelniük a berendezés hasz- nálati és karbantartási feltételeire vonatkozóan.
- (31) A hatékonyság biztosítása érdekében a kábító és a féken tartásra szolgáló berendezést megfelelően karban kell tartani. A gyakran használt berendezések esetén előfor- dulhat, hogy néhány alkatrészt ki kell cserélni, de a csak alkalmanként használt berendezéseknek is csökkenhet a hatékonysága a rozsdásodás vagy más környezeti tényezők miatt. Ugyanígy bizonyos berendezéseket pontosan be kell kalibrálni. A vállalkozóknak vagy az állatok leölésében érintett személyeknek ezért a berende- zéseken karbantartási műveleteket kell végrehajtaniuk.
- (32) Az állatok féken tartása a vállalkozók épsége és egyes kábítási technikák helyes alkalmazása miatt szükséges. A féken tartás azonban szorongást válthat ki az álla- tokból, ezért azt a lehető legrövidebb ideig kell alkal- mazni.

- (33) Az állatok számára szenvedéssel járhat, ha a kábítás nem sikerül. E rendeletnek ennél fogva rendelkeznie kell arról, hogy az állatok fájdalmának, szorongásának vagy szenvedésének minimálisra csökkentése érdekében megfelelő tartalék kábító berendezés álljon rendelkezésre.
- (34) A baromfi, a nyúl és a vadnyúl kis mennyiségű húsának a végső fogyasztó részére vagy a végső fogyasztó számára közvetlenül ilyen húst értékesítő helyi kiskereskedelmi létesítmények részére friss húsként való közvetlen értékesítése céljából történő baromfi, nyúl és vadnyúl levágás mértéke – az e tevékenységre irányadó nemzeti szabályok (összhangban a 853/2004/EK rendelet 1. cikke (3) bekezdésének d) pontjával és 4. cikkével) miatt tagállamonként eltérő. Fontos azonban annak biztosítása, hogy az említett tevékenységekre is vonatkozzanak bizonyos állatjóléti minimumkövetelmények.
- (35) Az állatok baromfitól, nyúltól és vadnyúltól eltérő kategóriáinak személyes otthoni fogyasztásra történő levágására vonatkozóan már léteznek bizonyos közösségi minimumkövetelmények – például az előzetes kábítás –, valamint nemzeti szabályok. Helyénvaló ezért annak biztosítása, hogy e rendelet is előírjon állatjóléti minimumszabályokat.
- (36) A 854/2004/EK rendelet meghatározza azon létesítmények jegyzékét, amelyekből engedélyezett meghatározott állati eredetű termékeknek a Közösségbe történő behozatala. Az e rendeletben meghatározott, a vágóhidakra alkalmazandó általános előírásokat és a kiegészítő előírásokat az említett jegyzék céljából figyelembe kell venni.
- (37) A Közösség világszerte magas szintű állatjóléti szabványokra törekszik az élőállat-állományok tekintetében, különösen a kereskedelemmel összefüggésben. Támogatja az OIE állatjóléti – többek között az állatok levágására vonatkozó – szabványait és ajánlásait. E szabványokat és ajánlásokat tekintetbe kell venni az e rendelet szerinti közösségi követelményekkel való egyenértékűségnek – a behozatal céljából történő – értékelésekor.
- (38) A vállalkozói szervezetek által készített, bevált gyakorlatokról szóló iránymutatások értékes eszközei a vállalkozók abban való támogatásának, hogy az e rendeletben megállapított egyes – például a szabványművelési előírások kidolgozására és végrehajtására vonatkozó – követelményeknek megfeleljenek.
- (39) A vágóhidakat és az ott használt berendezéseket meghatározott állatkategóriákra és kapacitásra alakították ki. Ha a kapacitást meghaladják vagy a berendezéseket nem olyan célra használják, mint amilyenre tervezték, az káros hatással van az állatok jólétére. Ezért az ilyen szempontokra vonatkozó információt közölni kell a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal, és annak a vágóhidakra vonatkozó engedélyezési eljárás részét kell képeznie.
- (40) A mobil vágóhidak csökkentik az állatok nagy távolságokon keresztül történő szállításának szükségességét, és ezáltal hozzájárulhatnak az állatjólét védelméhez. A mobil vágóhidak technikai korlátai azonban eltérnek az állandó vágóhidakéitól, következésképpen szükség lehet a technikai szabályok kiigazítására. Így e rendeletnek lehetőséget kell biztosítania olyan eltérések megállapítására, amelyek mentesítik a mobil vágóhidakat az elrendezésre, kialakításra és berendezésre vonatkozó előírások alól. Ezen eltérések elfogadásáig helyénvaló lehetővé tenni a tagállamok számára a mobil vágóhidakra vonatkozó nemzeti szabályok kidolgozását vagy fenntartását.
- (41) A vágóhidak kialakítása, elrendezése és berendezése tekintetében folyamatos a tudományos és műszaki fejlődés. Ennél fogva lényeges a Bizottságot felhatalmazni a vágóhidak kialakítására, elrendezésére és berendezésére alkalmazandó előírások módosítására, megőrizve az állatok védelmének egységes és magas szintjét.
- (42) A közösségi iránymutatások hasznosak a vállalkozóknak és a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak a vágóhidak kialakítására, elrendezésére és berendezésére vonatkozó meghatározott információkkal való ellátása érdekében, az állatok maga szintű védelmének biztosítása céljából, megőrizve egyúttal a vállalkozókra vonatkozó egységes versenyfeltételeket. Ennél fogva szükséges a Bizottságot felhatalmazni ilyen iránymutatások elfogadására.
- (43) A kábítás nélküli levágás a szenvedés minimálisra csökkentése érdekében a torok éles késsel történő, nagyon pontos elvágását igényli. Emellett a nem mechanikusan féken tartott állatok a vágás után gyakran lelassítják a kivérzést, szükségtelenül elnyújtva ezzel a szenvedéseit. A szarvasmarhafélék, valamint a juh- és kecskefélék az ezen eljárással leggyakrabban levágott állatfajok. Ezért a kábítás nélkül levágott kérődzőket egyedenként és mechanikusan kell féken tartani.
- (44) Az állatok vágóhidakon való kezelése és féken tartása tekintetében folyamatos a tudományos és műszaki fejlődés. Ennél fogva fontos a Bizottságot felhatalmazni az állatok levágás előtti kezelésére és féken tartására vonatkozó előírások módosítására, az állatok egységes és magas szintű védelmének fenntartása mellett.

- (45) A közösségi iránymutatások hasznosak a vállalkozóknak és a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak az állatok levágás előtti kezelésére és féken tartására vonatkozó meghatározott információkkal való ellátása érdekében, az állatok magas szintű védelmében biztosítása céljából, megőrizve egyúttal a vállalkozókra vonatkozó egységes versenyfeltételeket. Ennélfogva szükséges a Bizottságot felhatalmazni ilyen iránymutatások elfogadására.
- (46) Néhány tagállam tapasztalata azt mutatja, hogy az állatjólét szempontjából előnnyel jár, ha a vágóhidakon folyó állatjóléti műveleti eljárások végrehajtásának koordinálása és nyomon követése céljából állatjóléti tisztviselőnek kineveznek egy különleges képesítéssel rendelkező személyt. Ennélfogva ezt az intézkedést az egész Közösségben alkalmazni kell. Az állatjóléti tisztviselőnek megfelelő hatáskörrel és technikai szakértelemmel kell rendelkeznie ahhoz, hogy megfelelő útmutatással lássa el a vágóhídi személyzetet.
- (47) A jellemzően az élelmiszer végső fogyasztó számára történő közvetlen eladásában részt vevő kis vágóhidak nem igényelnek összetett irányítási rendszert ezen irányelv általános elveinek végrehajtására. A helyi állatjóléti tisztviselő kinevezésének előírása ennélfogva ezen esetekben aránytalan volna a kitűzött célokkal, ezért e rendeletnek az ilyen vágóhidak számára eltérést kell engedélyeznie az előírás alól.
- (48) A kiirtás gyakran foglal magában válságkezelést, olyan prioritások egyidejű fennállása mellett, mint az állategészségügy, a közegészségügy, a környezet vagy az állatjólét. Miközben fontos az állatjóléti szabályoknak a kiirtás minden szakaszában való betartása, előfordulhat, hogy kivételes körülmények között az e szabályoknak való megfelelés kockázatnak teszi ki az emberi egészséget, illetve jelentősen lassítja egy adott betegség felszámolását, és ezáltal még több állatot tesz ki a betegségnek és a pusztulásnak.
- (49) Ennek megfelelően lehetővé kell tenni a hatáskörrel rendelkező hatóságok számára, hogy e rendelet bizonyos rendelkezéseitől eseti alapon eltérjenek, amennyiben az állat-egészségügyi helyzet az állatok sürgősségi leölését indokolja és/vagy ha nincs megfelelő alternatíva az optimális jólét számukra történő biztosítására. Az ilyen eltérés azonban nem helyettesítheti a megfelelő tervezést. E célból növelni kell a tervezés szintjét, és az állatjólétet megfelelően integrálni kell a járványos betegségek készenléti terveibe.
- (50) Az állatbetegségek bejelentésére vonatkozó eljárások tekintetében a betegségek kitörésével kapcsolatos, az állatbetegségek Közösségen belüli bejelentéséről szóló, 1982. december 21-i 82/984/EGK irányelv⁽¹⁾ szerinti információkat az állatbetegségek bejelentő rendszerén (ADNS) keresztül kell bejelenteni. Az ADNS jelenleg nem tartalmaz az állatok jólétére vonatkozó konkrét információkat, de az a jövőben ebből a célból továbbfejleszhető. Következésképpen a kiirtás esetében az állatjóléttel kapcsolatos jelentéstételi kötelezettségtől való eltéréstől az ADNS továbbfejlesztése céljából rendelkezni kell.
- (51) A modern kábító és féken tartásra szolgáló berendezések egyre összetettebbek és kidolgozottabbak, és egyedi szakértelmet és elemzést igényelnek. A tagállamoknak ennélfogva biztosítaniuk kell, hogy kellő tudományos támogatás álljon a hatáskörrel rendelkező hatóság rendelkezésére, amelyet a tisztviselők az állatok elkábítását szolgáló berendezések vagy módszerek értékelésének szüksége esetén megkereshetnek.
- (52) Minden kábítási módszer eredményessége a kulcsparaméterek ellenőrzésén és azok rendszeres értékelésén alapul. Fontos, hogy az állatjólétre vonatkozó megfelelő útmutatás vállalkozók számára való biztosítása érdekében az állatok leölésekor alkalmazandó műveleti és nyomon követési eljárások bevált gyakorlatairól iránymutatások készüljenek. Ezen iránymutatások értékelése tudományos ismereteket, gyakorlati tapasztalatot és az érintett felek közötti kompromisszumot igényel. Ennélfogva ezt a feladatot a tagállamokban létrehozott referenciaközpont vagy -hálózat végzi, az érdekelt felekkel együttműködve.
- (53) A képzési bizonyítványok kibocsátását egységes módon kell biztosítani. A képzési bizonyítványokat kiállító szervezetet vagy szervezeteket ezért tudományosan értékelt, egységes szabványok alapján kell akkreditálni. Ennek megfelelően a 20. cikkkel összhangban tudományos támogatást biztosító jogalanyok – szükség esetén – véleményezni kell a képzési bizonyítványt kiállító szervezetek kapacitását és alkalmasságát.
- (54) A 882/2004/EK rendelet a megfelelés hiánya esetén – különösen a jóléti szabályok vonatkozásában – a hatáskörrel rendelkező hatóság általi intézkedést ír elő. Ennek megfelelően rendelkezni kell a kifejezetten az e rendelethez kapcsolódó további intézkedésről.
- (55) A 178/2002/EK rendelet értelmében az EFSA előmozdítja a Hatóság küldetési területén működő szervezetek hálózatát alakítását a tudományos együttműködésnek, az információcserének, a közös projektek kidolgozásának és végrehajtásának, valamint a szaktudás és a legjobb gyakorlatok cseréjének a megkönnyítése céljából az élelmiszerjog területén.

⁽¹⁾ HL L 378., 1982.12.31., 58. o.

- (56) A képzési bizonyítványok kibocsátását és a képzéseket egységes módon kell biztosítani. Ennélfogva e rendeletnek meg kell állapítania a tagállamok erre vonatkozó kötelezettségeit, valamint a képzési bizonyítványok megadására, felfüggesztésére vagy visszavonására vonatkozó szabályokat.
- (57) Az európai polgárok elvárják, hogy az állatok levágása során bizonyos állatjóléti minimumszabályokat betartsanak. Egyes területeken az állatokhoz való viszony a nemzeti szokásoktól is függ, és néhány tagállamban a közösségi szinten elfogadott szabályoknál kiterjedtebb állatjóléti szabályok fenntartására vagy elfogadására van igény. Az állatok érdekében, és amennyiben az nem befolyásolja a belső piac működését, célszerű a tagállamok számára bizonyos mértékű rugalmasságot biztosítani annak érdekében, hogy részletesebb nemzeti szabályokat tarthassanak fenn, vagy egyes meghatározott területeken ilyeneket fogadhassanak el.

Biztosítani kell, hogy az említett nemzeti szabályokat a tagállamok nem oly módon alkalmazzák, hogy az veszélyeztetné a belső piac megfelelő működését.

- (58) Az e rendelet hatálya alá tartozó területek némelyike esetében a Tanácsnak további tudományos, szociális és gazdasági információkra van szüksége a részletes szabályok megállapítása előtt, különösen a tenyésztett halak esetében és a szarvasmarhák megfordítással történő féken tartása vonatkozásában. A Bizottságnak következtetésképpen a rendelet érintett területeinek módosítására vonatkozó javaslatok benyújtása előtt a Tanács rendelkezésére kell bocsátania ezeket az információkat.
- (59) A vágóhidak elrendezése, kialakítása és felszerelése hosszú távú tervezést és befektetést igényel. Ennek megfelelően a rendeletnek megfelelő átmeneti időszakot kell biztosítania azon időtartam figyelembevételével érdekében, amelyre az ágazatnak az e rendeletben megállapított, megfelelő előírásoknak való megfeleléshez szüksége van. Ezen időszak alatt a 93/119/EK irányelvnek a vágóhidak elrendezésére, kialakítására és felszerelésére vonatkozó előírásait továbbra is alkalmazni kell.
- (60) A tagállamoknak meg kell állapítaniuk az e rendelet megszegése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és biztosítaniuk kell e szabályok végrehajtását. E szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük.

- (61) Mivel e rendelet célját, nevezetesen a leölés során az állatok jólétére vonatkozó követelmények harmonizált megközelítésének biztosítását a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért a rendelet léptéke vagy hatásai miatt az közösségi szinten jobban megvalósítható, a Közösség intézkedéseket hozhat a Szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvével összhangban – e célkitűzés megvalósítása érdekében – szükséges és célszerű az állatok élelmiszer-, gyapjú-, bőr-, prém- vagy más termékek előállítására céljából való leölésére, illetve a kapcsolódó műveletekre vonatkozó szabályok megállapítása. Ez a rendelet nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.
- (62) Az e rendelet végrehajtásához szükséges intézkedéseket a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozattal⁽¹⁾ összhangban kell elfogadni,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

TÁRGY, HATÁLY ÉS FOGLALOMMEGHATÁROZÁSOK

1. cikk

Tárgy és hatály

- (1) Ez a rendelet szabályokat állapít meg az élelmiszer-, gyapjú-, bőr-, prém- vagy más termékek előállítására céljából tenyésztett vagy tartott állatok leölése, az állatok kiirtás céljából történő leölése, valamint a kapcsolódó műveletek tekintetében.

A halak vonatkozásában azonban kizárólag a 3. cikk (1) bekezdésében megállapított előírások alkalmazandók.

- (2) A II. fejezet – a 3. cikk (1) és (2) bekezdésének kivételével –, a III. fejezet és a IV. fejezet – a 19. cikk kivételével – rendelkezései nem alkalmazandók a vágóhidon kívüli sürgősségi leölés esetében, vagy ha e rendelkezések betartása azonnali és komoly veszélyt jelentene az emberi egészségre vagy biztonságra.

- (3) E rendelet nem alkalmazandó:

a) amennyiben az állatok leölésére:

- i. a hatáskörrel rendelkező hatóság felügyelete alatt végzett tudományos kísérletek során;

⁽¹⁾ HL L 184., 1999.7.17., 23. o.

- ii. vadászati vagy hobbihorgászati tevékenység során; előállítás mértéke az eseményhez képest elhanyagolható és gazdaságilag jelentéktelen;
- iii. kulturális vagy sportesemények során kerül sor.
- b) a vágóhídon kívül a tulajdonos által saját személyes otthoni fogyasztásra levágott baromfira, nyúlra és vadnyúlra.

- i) „szabványműveleti előírások”: írásbeli utasítások, amelyek célja egy adott funkció vagy szabvány teljesítése egységességének az elérése;
- j) „levágás”: emberi fogyasztásra szánt állatok leölése;

2. cikk

Fogalom meghatározások

E rendelet alkalmazásában:

- a) „leölés”: minden olyan szándékos eljárás, amely az állat halálát okozza;
- b) „kapcsolódó műveletek”: olyan műveletek, amelyeket a leöléssel összefüggésben, annak helyszínén végeznek el, úgy mint az állatok kezelése, elhelyezése, féken tartása, elkábítása és elvéreztetése;
- c) „állat”: valamennyi gerinces állat, a hullóket és kétlábúkat kivéve;
- d) „sürgősségi leölés”: a sérült, illetve komoly fájdalommal vagy szenvedéssel járó betegségben szenvedő állatok leölése, amennyiben nincs más gyakorlati lehetőség a fájdalom vagy a szenvedés enyhítésére;
- e) „elhelyezés”: az állatok bokszokban, ketrecekben, illetve a vágóhídi műveletekhez vagy azok egy részéhez kapcsolódó fedett területen vagy kifutón tartása;
- f) „kábítás”: minden olyan szándékos eljárás, amelynek alkalmazása az eszmélet és az érzékelés fájdalom nélkül történő elvesztését okozza, ideértve az állat halálának azonnali beálltát okozó eljárásokat is;
- g) „vallási szertartás”: vallások által előírt, az állatok levágásához kapcsolódó tevékenységek;
- h) „kulturális vagy sportesemények”: a lényegében vagy túlnyomórészt régen meggyökeresedett kulturális hagyományok vagy sportesemények, ideértve a versenyeket, illetve más típusú megmérettetéseket, amelyekben nem kerül sor hús vagy más állati termékek előállítására, vagy ahol az ilyen
- k) „vágóhíd”: szárazföldi állatok levágására használt bármely létesítmény, amely a 853/2004/EK rendelet hatálya alá tartozik;
- l) „vállalkozó”: állatok leölését vagy ahhoz kapcsolódó, e rendelet hatálya alá tartozó műveleteket végző vállalkozás feletti ellenőrzést gyakorló természetes vagy jogi személy;
- m) „prémes állatok”: elsődlegesen a prémjükért tenyésztett emlős állatok, mint a nyérc, a görény, a róka, a mosómedve, a nutria és a csincsilla;
- n) „kiirtás”: az állatoknak közegészségügyi, állat-egészségügyi, állatjóléti vagy környezeti okokból, a hatáskörrel rendelkező hatóság felügyelete mellett történő leölése;
- o) „baromfi”: tenyésztett madarak, ideértve a nem háziállatként számon tartott, de háziállatként tenyésztett madarakat is, kivéve a laposmellű futómadarat;
- p) „féken tartás”: minden olyan eljárás alkalmazása egy állatnál, amely – az elkerülhető fájdalomtól, félelemtől vagy izgalomtól való megkíméléssel – mozgásának korlátozását célozza annak érdekében, hogy megkönnyítse az eredményes kábítást és leölést;
- q) „hatáskörrel rendelkező hatóság”: a tagállamokban az e rendelet előírásainak való megfelelést biztosító központi hatóság vagy bármely olyan hatóság, amelyet a központi hatóság erre felhatalmazott;
- r) „gerincvelő megsértésével történő leölés”: a központi idegszövet és a gerincvelő széttroncsolása a koponyaüregbe vezetett, hosszúkás, rúd alakú eszközzel.

II. FEJEZET

ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK

3. cikk

A leölésre és a kapcsolódó műveletekre vonatkozó általános követelmények

(1) Az állatokat a leölés és a kapcsolódó műveletek során meg kell kímélni minden elkerülhető fájdalomtól, szorongástól vagy szenvedéstől.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában a vállalkozóknak meg kell hozniuk a szükséges intézkedéseket különösen annak biztosítására, hogy az állatok:

- a) fizikai kényelmet és védelmet kapjanak, különösen azért, hogy a legmegfelelőbb hőmérsékleti körülmények mellett, tisztán tartják őket, és megvédik őket az eséstől vagy megcsúszástól;
- b) védelmet kapjanak a sérülések ellen;
- c) olyan bánásmódban részesüljenek és olyan elhelyezést kapjanak, amely figyelembe veszi szokásos viselkedésüket;
- d) ne mutassák elkerülhető fájdalom, félelem vagy rendellenes viselkedés jeleit;
- e) ne szenvedjenek hosszan tartó takarmány- vagy vízmegvonástól;
- f) ne legyenek kitéve más állatokkal való elkerülhető, a jólétüket esetleg sértő érintkezésnek.

(3) A leölésre és a kapcsolódó műveletekre használt létesítményeket úgy kell megtervezni, kialakítani, karbantartani és működtetni, hogy biztosított legyen azok megfelelése az (1) és a (2) bekezdésben meghatározott kötelezettségeknek, a létesítmény egész éves tevékenységének várható feltételei mellett.

4. cikk

Kábítási módszerek

(1) Az állatok leölésére kizárólag az I. mellékletben megállapított módszerekkel és az azok alkalmazására vonatkozó egyedi követelményekkel összhangban végzett kábítást követően kerülhet sor. Az eszméletvesztés és az érzéketlenség állapotát az állat haláláig fenn kell tartani.

Az I. mellékletben említett azon módszereket, amelyek nem okoznak azonnali halált (a továbbiakban: egyszerű kábítás) a lehető leggyorsabban olyan, halált okozó eljárásnak kell követnie, mint például az elvezéttetés, a gerincvelő megsértés-

sével történő leölés, az elektromos áramütés vagy az oxigénhiánynak való tartós kitétel.

(2) Az I. melléklet a tudományos és műszaki fejlődés figyelembevételével céljából az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság véleménye alapján és a 25. cikk (2) bekezdésében említett eljárással összhangban módosítható.

Minden ilyen módosításnak legalább a meglévő módszerek által biztosított szinttel azonos szintű állatjólétet kell biztosítania.

(3) Az I. mellékletben szereplő módszerekre vonatkozóan közösségi iránymutatások fogadhatók el a 25. cikk (2) bekezdésében említett eljárással összhangban.

(4) A vallási szertartások által előírt különleges vágási módszereknek alávetett állatokra az (1) bekezdés követelményeit nem kell alkalmazni, amennyiben a levágásra vágóhídon kerül sor.

5. cikk

A kábítás ellenőrzése

(1) A vállalkozók biztosítják, hogy a kábításért felelős személyek vagy más kijelölt alkalmazottak rendszeres ellenőrzést végezzenek annak érdekében, hogy meggyőződjenek arról, hogy az állat nem mutatja eszmélet vagy érzékelés jeleit a kábítási folyamat befejezése és a halál beállta közötti időszakban.

Az ilyen ellenőrzéseket megfelelően reprezentatív állatmintán kell elvégezni, és azok gyakoriságát a korábbi ellenőrzések eredményeinek és minden olyan tényezőnek a figyelembevételével kell megállapítani, amely befolyásolhatja a kábítási folyamat hatékonyságát.

Amennyiben az ellenőrzések azt mutatják, hogy az állatot nem kábították el megfelelően, a kábításért felelős személy haladéktalanul megteszi a 6. cikk (2) bekezdésének megfelelően kidolgozott szabványműveleti eljárásokban meghatározott, szükséges intézkedéseket.

(2) Amennyiben a 4. cikk (4) bekezdésének alkalmazásában az állatok leölése előzetes kábítás nélkül történik, a levágásért felelős személynek rendszeres ellenőrzéseket kell végeznie az arról való meggyőződés érdekében, hogy az állatok nem mutatják eszmélet vagy érzékelés jeleit a féken tartás befejezése előtt, továbbá nem mutatnak életjelet a zsigerelés vagy a forrázás megkezdése előtt.

(3) Az (1) és a (2) bekezdés alkalmazásában a vállalkozók alkalmazhatják a 13. cikkben említett, a bevált gyakorlatokra vonatkozó útmutatókban leírt ellenőrzési eljárásokat.

(4) Adott esetben, bizonyos kábítási módszerek magas megbízhatósági szintjének a figyelembevétele érdekében és az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság véleménye alapján a 25. cikk (2) bekezdésében megállapított eljárásnak megfelelően eltérések állapíthatók meg az (1) bekezdésben említett eljárástól.

6. cikk

Szabványműveleti előírások

(1) A vállalkozóknak az állatok leölését és a kapcsolódó műveleteket előre meg kell tervezniük, és azokat szabványműveleti előírásokkal összhangban kell végrehajtaniuk.

(2) A vállalkozók ilyen szabványműveleti előírásokat dolgoznak ki és hajtanak végre annak biztosítására, hogy a leölést és a kapcsolódó műveleteket a 3. cikk (1) bekezdésével összhangban végezzék.

A kábítás vonatkozásában a szabványműveleti előírások:

- a) figyelembe veszik a gyártók ajánlásait;
- b) a rendelkezésre álló tudományos bizonyítékok alapján meghatározzák minden egyes alkalmazott kábítási módszernek az I. melléklet I. fejezetében megállapított fő paramétereit, melyek biztosítják azok hatékonyságát az állat elkábítása tekintetében;
- c) meghatározzák az abban az esetben teendő intézkedéseket, ha az 5. cikkben említett ellenőrzések azt jelzik, hogy az állatot nem kábították el megfelelően vagy – a 4. cikk (4) bekezdése szerint levágott állatok esetében – az állat még mindig életjelet mutat.
- (3) Az e cikk (2) bekezdése alkalmazásában a vállalkozók alkalmazhatják a 13. cikkben említett, a bevált gyakorlatokra vonatkozó útmutatókban leírt szabványműveleti előírásokat.

(4) A vállalkozók szabványműveleti előírásaikat kérésre a hatáskörrel rendelkező hatóság rendelkezésére bocsátják.

7. cikk

Képesítési szint és bizonyítvány

(1) A leölést és a kapcsolódó műveleteket csak a megfelelő szakértelemmel rendelkező személyek végezhetik, és nem okoz-

hatnak elkerülhető fájdalmat, szorongást vagy szenvedést az állatoknak.

(2) A vállalkozók biztosítják, hogy a következő vágási műveleteket csak az ilyen műveletekre érvényes, a 21. cikkben előírt képesítési bizonyítvánnyal rendelkező olyan személyek végezhetik, akik bizonyítják, hogy képesek e műveleteket az e rendeletben megállapított szabályok szerint végezni:

- a) az állatok kezelése és ellátása a féken tartás előtt;
- b) az állatok féken tartása elkábítás vagy leölés céljából;
- c) az állatok elkábítása;
- d) a kábítás eredményességének értékelése;
- e) az élő állatokra való lábbilincs-felhelyezés és azok felemelése;
- f) az élő állatok elvéreztetése;
- g) a 4. cikk (4) bekezdése szerinti levágás.

(3) Az e cikk (1) bekezdésében megállapított kötelezettség sérelme nélkül a prémes állatok leölését a 21. cikkben említett olyan képesítési bizonyítvánnyal rendelkező személy jelenlétében és közvetlen felügyelete alatt kell végezni, amely a felügyelete alatt végzett minden műveletre érvényes. A prémes állatok tenyésztésére szolgáló mezőgazdasági üzemeket működtető vállalkozók előzetesen értesítik a hatáskörrel rendelkező hatóságot az állatok leölésének időpontjáról.

8. cikk

A féken tartásra szolgáló és kábító berendezések használati utasítása

A féken tartásra szolgáló vagy kábító berendezésként értékesített vagy reklámozott termékek kizárólag akkor értékesíthetők, ha a használatukra vonatkozó, megfelelő utasításokat mellékelnek hozzájuk oly módon, hogy azok biztosítsák az állatok jólétének optimális feltételeit. Ezen utasításokat a gyártók az interneten keresztül is közzéteszik.

Az utasítások kitérnek különösen:

- a) azon állatok fajtájára, kategóriájára, mennyiségére és/vagy súlyára, amelyek számára a berendezést szánják;

- b) a különböző használati körülményeknek megfelelő, ajánlott paraméterekre, ideértve az I. melléklet I. fejezetében meghatározott fő paramétereket is;
- c) kábító berendezés esetében a berendezés hatékonysága megfigyelésének módjára, az e rendeletben meghatározott szabályoknak való megfelelésre tekintettel;
- d) a karbantartásra vonatkozó ajánlásokra és – amennyiben szükséges – a kábító berendezés kalibrálására.

9. cikk

A féken tartásra szolgáló és kábító berendezések használata

(1) A vállalkozók biztosítják, hogy az állatok féken tartására vagy elkábítására használt valamennyi berendezést az e célra kiképzett személyek a gyártók utasításaival összhangban karbantartják és ellenőrzik.

A vállalkozók karbantartási naplót vezetnek. E naplót legalább egy évig megőrzik és kérésre a hatáskörrel rendelkező hatóságok rendelkezésére bocsátják.

(2) A vállalkozók biztosítják, hogy a kábítási műveletek során a helyszínen azonnal rendelkezésre álljon egy megfelelő tartalék berendezés, és hogy azt az eredetileg használt kábító berendezés meghibásodása esetén haladéktalanul használatba helyezték. A tartalék berendezés használatakor alkalmazott módszer különbözhet az elsőként alkalmazott módszertől.

(3) A vállalkozók biztosítják, hogy az állatokat nem helyezik féken tartásra szolgáló berendezésbe, többek között fejrögzitőkbe addig, amíg a kábításért vagy elvéreztetésért felelős személy készen nem áll az állat lehető leggyorsabban történő elkábítására vagy elvéreztetésére.

10. cikk

Személyes otthoni fogyasztás

Kizárólag a 3. cikk (1) bekezdésében, a 4. cikk (1) bekezdésében és a 7. cikk (1) bekezdésében foglalt követelményeket kell alkalmazni a baromfitól, a nyúltól és a vadnyúttól eltérő állatok vágóhídon kívül történő olyan levágására és kapcsolódó műveletekre, amelyet a tulajdonos vagy a tulajdonos felelőssége és felügyelete alatt álló személy személyes otthoni fogyasztásra végez.

Mindazonáltal a 15. cikk (3) bekezdésében, valamint a III. melléklet 1.8–1.11. pontjában, 3.1. pontjában – és amennyiben az egyszerű kábításra vonatkozik – 3.2. pontjában foglalt követelményeket is alkalmazni kell a baromfitól, nyúttól, vadnyúttól,

sertéstől, juhtól és kecskétől eltérő állatok személyes otthoni fogyasztásra, a tulajdonos vagy a tulajdonos felelőssége és felügyelete alatt álló személy által, vágóhídon kívül végzett levágására.

11. cikk

Baromfi, nyúl és vadnyúl kis mennyiségű húsának közvetlen értékesítése

(1) Kizárólag a 3. cikk (1) bekezdésében, a 4. cikk (1) bekezdésében és a 7. cikk (1) bekezdésében foglalt követelményeket kell alkalmazni a baromfi, nyúl és vadnyúl mezőgazdasági üzemben történő levágására, amennyiben az kis mennyiségű húsra a termelő által a végső fogyasztó részére vagy a végső fogyasztó számára közvetlenül ilyen húst értékesítő helyi kiskereskedelmi létesítmények részére friss húsként való közvetlen értékesítése céljából történik, feltéve, hogy a mezőgazdasági üzemben levágott állatok száma nem haladja meg az állatoknak a 25. cikk (2) bekezdésében említett eljárással meghatározandó maximális számát.

(2) Az e rendelet II. és III. fejezetében megállapított követelményeket alkalmazni kell ezen állatok levágására, amennyiben számuk meghaladja az e cikk (1) bekezdésében említett maximális számot.

12. cikk

Behozatal harmadik országból

Az e rendelet II. és III. fejezetében megállapított előírások alkalmazandók a 854/2004/EK rendelet 12. cikke (2) bekezdésének a) pontjában foglaltakra.

A harmadik országból behozott húst kísérő egészségügyi bizonyítványhoz csatolni kell egy olyan tanúsítványt, amely igazolja, hogy legalább az e rendelet II. és III. fejezetében megállapítottakkal egyenértékű követelmények betartására sor került.

13. cikk

A bevált gyakorlatokra vonatkozó útmutatók kidolgozása és terjesztése

(1) A tagállamok e rendelet végrehajtásának megkönnyítése érdekében ösztönzik a bevált gyakorlatokra vonatkozó útmutatók kidolgozását és terjesztését.

(2) Amennyiben a bevált gyakorlatokra vonatkozóan útmutatók összeállítására kerül sor, azok kidolgozását és terjesztését a vállalkozói szervezetek végzik

a) a nem kormányzati szervezetek képviselőivel, a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal és egyéb érdekelttel konzultálva;

b) a 20. cikk (1) bekezdésének c) pontjában említett tudományos véleményekre figyelemmel.

(3) A hatáskörrel rendelkező hatóság értékeli a bevált gyakorlatokra vonatkozó útmutatókat az arról való meggyőződés érdekében, hogy azokat a (2) bekezdésnek megfelelően dolgozták ki és összhangban állnak a meglévő közösségi iránymutatásokkal.

(4) Ha a vállalkozói szervezetek elmulasztják a bevált gyakorlatokra vonatkozó útmutatók benyújtását, a hatáskörrel rendelkező hatóság kidolgozhatja és közzéteheti a bevált gyakorlatokra vonatkozó saját útmutatóját.

(5) A tagállamok a bevált gyakorlatokra vonatkozó valamennyi, a hatáskörrel rendelkező hatóság által jóváhagyott útmutatót továbbítják a Bizottság részére. A Bizottság nyilván tartási rendszert hoz létre és működtet ezen útmutatókra vonatkozóan, és azt a tagállamok rendelkezésére bocsátja.

III. FEJEZET

A VÁGÓHIDAKRA ALKALMAZANDÓ KIEGÉSZÍTŐ ELŐÍRÁSOK

14. cikk

A vágóhidak elrendezése, kialakítása és felszerelése

(1) A vállalkozók biztosítják, hogy a vágóhidak elrendezése és kialakítása, valamint az ott használt berendezések megfeleljenek a II. mellékletben megállapított szabályoknak.

(2) E rendelet alkalmazásában a vállalkozók kérésre minden vágóhíd tekintetében benyújtják a 853/2004/EK rendelet 4. cikkében említett hatáskörrel rendelkező hatóság részére legalább az alábbiakat:

- a) az egyes vágóvonalakon óránként levágható állatok maximális száma;
- b) azon állat kategóriák és súlycsoportok, amelyekre a rendelkezésre álló, féken tartásra szolgáló vagy kábító berendezés alkalmazható;
- c) az egyes elhelyezésre szánt területek maximális kapacitása.

A hatáskörrel rendelkező hatóság a vágóhíd jóváhagyásakor értékeli a vállalkozó által az első albekezdés szerint benyújtott információkat.

(3) A következők a 25. cikk (2) bekezdésében meghatározott eljárással összhangban fogadhatók el:

- a) a II. mellékletben a mobil vágóhidak vonatkozásában meghatározott szabályoktól való eltérések;
- b) a II. mellékletnek a tudományos és műszaki fejlődés figyelembevétele céljából történő kiigazításához szükséges módosítások.

Az első albekezdés a) pontjában említett mentességek elfogadásáig a tagállamok a mobil vágóhidakra vonatkozó nemzeti szabályokat állapíthatnak meg vagy tarthatnak fenn.

(4) Az e cikk (2) bekezdésének és a II. mellékletnek a végrehajtására vonatkozó közösségi iránymutatások a 25. cikk (2) bekezdésében meghatározott eljárással összhangban fogadhatók el.

15. cikk

Kezelési és féken tartási műveletek a vágóhidakon

(1) A vállalkozók biztosítják a III. mellékletben a vágóhidakra meghatározott műveleti szabályoknak való megfelelést.

(2) A vállalkozók biztosítják, hogy a 4. cikk (4) bekezdésének megfelelően előzetes elkábítás nélkül leölt valamennyi állatot egyenként tartásuk féken; a kérődzőket mechanikusan kell féken tartani.

A szarvasmarhákat megfordítással vagy más természetellenes helyzettel féken tartó rendszerek kizárólag olyan esetekben alkalmazhatók, amikor az állatok levágására a 4. cikk (4) bekezdése alapján kerül sor, és amennyiben rendelkeznek az állat fejének mind vízszintes, mind függőleges mozgását korlátozó, az állat méretéhez igazítható eszközzel.

(3) Tilos a következő féken tartási módszerek alkalmazása:

- a) eszméletüknél lévő állatok felfüggesztése vagy felemelése;
- b) az állatok lábán szorítógyűrű alkalmazása vagy lábuk megkötözése;

c) a gerincvelő elvágása például lándzsával vagy törrel;

d) elektromos áramnak az állat megbénítása céljából való alkalmazása, amely nem ellenőrzött körülmények között kábítja el vagy öli le az állatokat, különösen az áram oly módon történő alkalmazása, amely nem fogja körül az agyat.

Az a) és a b) pont nem alkalmazandó a baromfiknál használt lábbilincsekre.

(4) A III. melléklet a tudományos és műszaki fejlődés, többek között az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság véleményének figyelembevétele céljából és a 25. cikk (2) bekezdésében említett eljárással összhangban módosítható.

(5) A III. mellékletben megállapított szabályok végrehajtására vonatkozó közösségi iránymutatások a 25. cikk (2) bekezdésével összhangban fogadhatók el.

16. cikk

Vágóhídi nyomon követési eljárások

(1) Az 5. cikk alkalmazásában a vállalkozók megfelelő nyomon követési eljárásokat vezetnek be és hajtanak végre a vágóhidakon.

(2) Az e cikk (1) bekezdésében említett nyomon követési eljárásoknak le kell írniuk az 5. cikkben említett ellenőrzések elvégzésének a módját, és tartalmazniuk kell legalább az alábbiakat:

- a) a nyomon követési eljárásért felelős személyek neve;
- b) az állatok eszméletlenségére és eszméletére vagy érzékelésére vonatkozó jelek felismerésére kialakított mutatók; a 4. cikk (4) bekezdésének alapján levágott állatok esetében az életjel hiányának felismerésére szolgáló mutatók;
- c) kritériumok annak meghatározására, hogy a b) pontban említett mutatók eredményei kielégítőek-e;
- d) a nyomon követés végzésének körülményei és/vagy ideje;
- e) a nyomon követés során ellenőrizendő mintákban található állatok száma;
- f) megfelelő eljárások annak biztosítására, hogy ha a c) pontban említett kritériumok nem teljesülnek, a kábítási vagy leölési műveleteket a hiányosságok okainak, illetve a szükséges változtatásoknak a megállapítása céljából felülvizsgálják.

(3) A vállalkozók minden vágóvonalon külön nyomon követési eljárást vezetnek be.

(4) Az ellenőrzések gyakoriságának megállapításakor figyelembe kell venni a fő kockázati tényezőket – így a levágott

állatok fajtájának vagy méretének változásait vagy a személyzet munkamintáinak változásait –, és a gyakoriságot úgy kell megállapítani, hogy az ellenőrzések nagy megbízhatóságú eredményeket adjanak.

(5) E cikk (1)–(4) bekezdése alkalmazásában a vállalkozók alkalmazhatják a 13. cikkben említett, a bevált gyakorlatokra vonatkozó útmutatókban leírt nyomon követési eljárásokat.

(6) A vágóhidakon alkalmazott nyomon követési eljárásokra vonatkozó, a bevált gyakorlattal kapcsolatos közösségi iránymutatások a 25. cikk (2) bekezdésében meghatározott eljárással összhangban fogadhatók el.

17. cikk

Állatjóléti tisztviselő

(1) A vállalkozóknak minden vágóhídra állatjóléti tisztviselőt kell kinevezniük, aki segíti őket az e rendeletben meghatározott szabályok betartásának biztosításában.

(2) Az állatjóléti tisztviselő a vállalkozó közvetlen irányítása alatt áll, és közvetlenül neki tesz jelentést az állatok jólétével kapcsolatos ügyekről. Az állatjóléti tisztviselő előírhatja a vágóhíd személyzetének az e rendeletben meghatározott szabályoknak való megfeleléshez szükséges helyreállító intézkedések végrehajtását.

(3) Az állatjóléti tisztviselő feladatait a vágóhíd szabványműveleti előírásaiban kell megállapítani, és azt ténylegesen az érintett személyzet tudomására kell hozni.

(4) Az állatjóléti tisztviselő a 21. cikkben meghatározott képesítési bizonyítvánnyal rendelkezik, amely érvényes a felelőségi körébe tartozó vágóhídon végzett minden műveletre.

(5) Az állatjóléti tisztviselő nyilvántartást vezet a feladatai végzésének helyszínén szolgáló vágóhídon az állatok jólétének javítása érdekében hozott intézkedésekről. E nyilvántartást legalább egy évig meg kell őrizni és kérésre a hatáskörrel rendelkező hatóságok rendelkezésére kell bocsátani.

(6) Az (1)–(5) bekezdés rendelkezései nem alkalmazandók az évi 1 000 emlős-számosállat-egységénél vagy 150 000 madárnál vagy nyúlnál kevesebb állatot levágó vágóhidakra.

Az előző albekezdés alkalmazásában a „számosállat-egység”: olyan szabványos mértékegység, amely összehasonlítás céljából lehetővé teszi a különböző kategóriákba tartozó állatfajok összevonását.

Az első albekezdés alkalmazása esetén a tagállamoknak a következő átszámítási arányokat kell alkalmazniuk:

- a) a mezőgazdasági piacok közös szervezésének létrehozásáról, valamint egyes mezőgazdasági termékekre vonatkozó egyedi rendelkezésekről szóló, 2007. október 22-i 1234/2007/EK rendelet (az egységes közös piacszervezésről szóló rendelet) ⁽¹⁾ értelmében kifejtett szarvasmarha-egyedek, valamint a lófélék: 1 számosállat-egység;
- b) egyéb szarvasmarha: 0,50 számosállat-egység;
- c) 100 kg feletti élő súlyú sertések: 0,20 számosállat-egység;
- d) egyéb sertések: 0,15 számosállat-egység;
- e) juh- és kecskefélék: 0,10 számosállat-egység;
- f) bárányok, gödölyék és 15 kg élő súly alatti malacok: 0,05 számosállat-egység.

IV. FEJEZET

KIIRTÁS ÉS SÜRGŐSSÉGI LEÖLÉS

18. cikk

Kiirtás

(1) A kiirtásért felelős hatáskörrel rendelkező hatóság a művelet megkezdése előtt cselekvési tervet dolgoz ki az e rendeletben megállapított szabályoknak való megfelelés biztosítására.

A közösségi állat-egészségügyi jogszabályok által előírt készenléti tervbe különösen a tervezett kábítási és leölési módszereket és az e rendeletben megállapított szabályoknak való megfelelést biztosító szabványműveleti előírásokat kell belefoglalni, a készenléti tervben foglalt, a járvány feltételezett méretére és a kitörésének helyére vonatkozó feltételezés alapján.

(2) A hatáskörrel rendelkező hatóság:

a) biztosítja, hogy az ilyen műveleteket az (1) bekezdésben meghatározott cselekvési tervvel összhangban végezzék;

b) megtesz minden megfelelő intézkedést az állatok jólétének az elérhető legjobb körülmények között való megőrzésére.

(3) E cikk alkalmazásában, rendkívüli körülmények között a hatáskörrel rendelkező hatóság eltérést engedélyezhet e rendelet egy vagy több rendelkezésétől, amennyiben úgy ítéli meg, hogy a rendelkezéseknek való megfelelés valószínűleg érinti az emberi egészséget vagy jelentősen lelassítja egy adott betegség felszámolásának folyamatát.

(4) Minden év június 30-ig az (1) bekezdésben említett hatáskörrel rendelkező hatóság jelentést küld a Bizottság felé az előző évben végzett kiirtási műveletekről, és azt az interneten is közzéteszi.

A jelentés minden kiirtási művelet tekintetében tartalmazza különösen az alábbiakat:

a) a kiirtás okai;

b) a leölt állatok száma és fajtája;

c) az alkalmazott kábítási és leölési módszerek;

d) a felmerült nehézségek leírása, és adott esetben az érintett állatok szenvedésének enyhítésére vagy minimalizálására talált megoldások;

e) a (3) bekezdés értelmében megadott bármely eltérés.

(5) A kiirtási cselekvési tervek kidolgozására és végrehajtására vonatkozó közösségi iránymutatások a 25. cikk (2) bekezdésével összhangban fogadhatók el.

(6) Adott esetben, az állatbetegségek bejelentő rendszerében (ADNS) gyűjtött információk figyelembevétele érdekében a 25. cikk (2) bekezdésében említett eljárásnak megfelelően eltérés állapítható meg az e cikk (4) bekezdésében megállapított jelentéstételi kötelezettségtől.

⁽¹⁾ HL L 299., 2007.11.16., 1. o.

19. cikk

Sürgősségi leölés

Sürgősségi leölés esetén az állatok gondozója meghoz minden szükséges intézkedést az állatok lehető leghamarabb történő leölése érdekében.

V. FEJEZET

HATÁSKÖRREL RENDELKEZŐ HATÓSÁG

20. cikk

Tudományos támogatás

(1) Minden tagállam biztosítja, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóságok kérésére kellő tudományos támogatás álljon azok rendelkezésére, az alábbiak nyújtása révén:

- a) tudományos és műszaki szakértelem a vágóhidaknak a 14. cikk (2) bekezdésében említett engedélyezésével, valamint új kábítási módszerek kifejlesztésével kapcsolatban;
- b) tudományos vélemény a féken tartásra szolgáló és kábító berendezések használatára és karbantartására vonatkozóan a gyártók által adott utasításokról;
- c) tudományos vélemény az e rendelet alkalmazásában a területén kidolgozott bevált gyakorlatokra vonatkozó útmutatókról;
- d) az e rendelet célját szolgáló ajánlások, különösen a vizsgálatokra és az ellenőrzésekre vonatkozóan;
- e) vélemény a különálló szervek és egységek kapacitásáról és alkalmasságáról a 21. cikk (2) bekezdésében megállapított követelmények teljesítése tekintetében.

(2) A tudományos támogatás hálózaton keresztül is nyújtható, feltéve, hogy az (1) bekezdésben felsorolt valamennyi feladatot elvégzik az érintett tagállamban folyó vonatkozó tevékenységek mindegyike tekintetében.

E célból minden tagállam kapcsolattartót jelöl ki, és elérhetőségét közzéteszi az interneten. E kapcsolattartó felelős az e rendelet végrehajtásával kapcsolatos műszaki és tudományos információk, valamint a legjobb gyakorlatok partnereivel és a Bizottsággal való megosztásáért.

21. cikk

Képesítési bizonyítvány

(1) A 7. cikk alkalmazásában a tagállamok kijelölik az alábbiakért felelős hatáskörrel rendelkező hatóságokat:

- a) annak biztosítása, hogy a képzési tanfolyamok elérhetőek legyenek a leölést és a kapcsolódó műveleteket végző személyzet számára;
- b) képesítési bizonyítványok kibocsátása, amely a független záróvizsga sikeres letételét igazolja; e vizsga tárgyainak az érintett állatkategóriákra kell vonatkozniuk, és meg kell felelniük a 7. cikk (2) és (3) bekezdésében említett műveleteknek, valamint a IV. mellékletben megállapított témaköröknek;
- c) az a) pontban említett tanfolyamok képzési programjainak, valamint a vizsga b) pontban említett tartalmának és szabályainak jóváhagyása.

(2) A hatáskörrel rendelkező hatóság a záróvizsgát és a képesítési bizonyítvány kiállítását átruházhatja egy különálló szervezetre vagy egységre, amely:

- a) rendelkezik az e feladatok elvégzéséhez szükséges szakértelemmel, személyzettel és felszereléssel;
- b) független, esetében a záróvizsga, valamint a képesítési bizonyítvány kiállítása tekintetében nem áll fenn összeférhetetlenség.

A hatáskörrel rendelkező hatóság a tanfolyamok megszervezésének feladatát is átruházhatja egy olyan különálló szervezetre vagy egységre, amely rendelkezik a feladat elvégzéséhez szükséges szakértelemmel, személyzettel és felszereléssel.

Az ilyen feladatokkal megbízott testületek és szervek adatait a hatáskörrel rendelkező hatóságnak nyilvánosan elérhetővé kell tennie az interneten.

(3) A képesítési bizonyítványokon fel kell tüntetni azokat az állatkategóriákat, berendezéstípusokat, valamint a 7. cikk (2) és (3) bekezdésében felsorolt műveletek közül azokat, amelyekre a bizonyítvány érvényes.

(4) A tagállamok elismerik a más tagállamban kiállított képesítési bizonyítványokat.

(5) A hatáskörrel rendelkező hatóság kiállíthat ideiglenes képesítési bizonyítványokat, amennyiben:

- a) a kérelmező jelentkezett az (1) bekezdés a) pontjában említett képzési tanfolyamok egyikére;

- b) a kérelmező az adott elvégzendő tevékenységre kiállított képesítési bizonyítvánnyal rendelkező személy jelenlétében és annak közvetlen felügyelete alatt fog dolgozni;
- c) az ideiglenes bizonyítvány érvényessége nem haladja meg a három hónapot; valamint
- d) a kérelmező írásbeli nyilatkozatot tesz arról, hogy korábban ugyanilyen tárgyú ideiglenes képesítési bizonyítványt nem állítottak ki a számára, vagy a hatáskörrel rendelkező hatóság számára kielégítően bizonyítja, hogy nem volt módjában a záróvizsgát letenni.

(6) Az igazságügyi hatóságnak vagy a hatáskörrel rendelkező hatóságnak az állatok kezelését megtiltó döntésének sérelme nélkül, képesítési bizonyítvány – ideértve az ideiglenes képesítési bizonyítványt is – kizárólag akkor állítható ki, ha a kérelmező írásban nyilatkozik arról, hogy a bizonyítvány iránti kérelem időpontját megelőző három évben nem sértette meg súlyosan az állatvédelemre vonatkozó közösségi és/vagy nemzeti jogszabályokat.

(7) A tagállamok e rendelet alkalmazásában elismerhetik a képesítési bizonyítványokkal egyenértékűként az egyéb célból megszerzett képesítéseket, amennyiben azokat az e cikkben megállapított feltételekkel megegyező feltételek mellett szerezték meg. A hatáskörrel rendelkező hatóság az interneten nyilvánosan hozzáférhetővé teszi és naprakészen tartja a képesítési bizonyítvánnyal egyenértékűként elismert képesítések listáját.

(8) Az e cikk (1) bekezdése alkalmazására vonatkozó közösségi iránymutatások a 25. cikk (2) bekezdésében említett eljárással összhangban fogadhatók el.

VI. FEJEZET

MEG NEM FELELÉS, SZANKCIÓK ÉS VÉGREHAJTÁSI HATÁSKÖRÖK

22. cikk

Meg nem felelés

(1) A 882/2004/EK rendelet 54. cikkének alkalmazásában a hatáskörrel rendelkező hatóság különösen:

- a) előírhatja a vállalkozók számára szabványműveleti előírásaik módosítását és különösen a termelés lelassítását vagy leállítását;
- b) előírhatja a vállalkozók számára az 5. cikkben említett ellenőrzések gyakoriságának a növelését és a 16. cikkben említett nyomom követési eljárások módosítását;

c) felfüggesztheti vagy visszavonhatja az e rendelet értelmében kiállított képesítési bizonyítványokat azon személyek esetében, akik már nem rendelkeznek az azon műveletek elvégzéséhez szükséges kompetenciával, tudással, amelyre a bizonyítványt kiállították, vagy nem értik meg az említett művelet elvégzésével kapcsolatos feladatukat;

d) felfüggesztheti vagy visszavonhatja a 21. cikk (2) bekezdésében említett hatáskör-átruházást;

e) előírhatja a 8. cikkben említett utasítások módosítását a 20. cikk (1) bekezdésének b) pontja szerint biztosított tudományos vélemények kellő figyelembevételével.

(2) Amennyiben a hatáskörrel rendelkező hatóság felfüggeszt vagy visszavon egy képesítési bizonyítványt, döntéséről értesíti az azt kiállító hatáskörrel rendelkező hatóságot.

23. cikk

Szankciók

A tagállamok megállapítják az e rendelet rendelkezéseinek megszegése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és megtesznek minden szükséges intézkedést azok végrehajtásának biztosítására. A megállapított szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük. A tagállamok az említett rendelkezésekről 2013. január 1-jéig tájékoztatják a Bizottságot, és haladéktalanul közlik a Bizottsággal az azokat érintő minden későbbi módosítást is.

24. cikk

Végrehajtási szabályok

Az e rendelet végrehajtásához szükséges részletes szabályok a 25. cikk (2) bekezdésében említett eljárással összhangban fogadhatók el.

25. cikk

A bizottsági eljárás

(1) A Bizottság munkáját a 178/2002/EK rendelet 58. cikkével létrehozott Élelmiszerlánc- és Állategészségügyi Állandó Bizottság segíti.

(2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor az 1999/468/EK határozat 5. és 7. cikkét kell alkalmazni.

Az 1999/468/EK határozat 5. cikkének (6) bekezdésében meghatározott időtartam három hónap.

VII. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

26. cikk

Szigorúbb nemzeti szabályozás

(1) E rendelet nem akadályozhatja a tagállamokat abban, hogy olyan nemzeti szabályokat tartsanak fenn, amelyek e rendelet hatálybalépésekor érvényben vannak, és amelyek célja nagyobb fokú védelem biztosítása az állatoknak a leölés időpontjában.

2013. január 1-je előtt a tagállamok értesítik a Bizottságot az ilyen nemzeti szabályokról. A Bizottság felhívja a többi tagállam figyelmét e szabályokra.

(2) A tagállamok az alábbi területekkel kapcsolatban elfogadhatnak olyan nemzeti szabályokat, amelyek célja az e rendeletben foglaltaknál nagyobb fokú védelem biztosítása az állatoknak a leölés időpontjában:

- a) az állatok vágóhídon kívüli leölése és a kapcsolódó műveletek;
- b) a 853/2004/EK rendelet I. melléklete 1.6. pontjának meghatározása szerinti tenyésztett vad, köztük a rénszarvas levágása és a kapcsolódó műveletek;
- c) állatoknak a 4. cikk (4) bekezdése szerinti levágása és a kapcsolódó műveletek.

A tagállamok tájékoztatják a Bizottságot az ilyen nemzeti szabályokról. A Bizottság felhívja a többi tagállam figyelmét e szabályokra.

(3) Amennyiben valamely új tudományos bizonyíték alapján egy tagállam szükségesnek látja olyan intézkedések meghozatalát, amelyeknek célja az I. mellékletben említett kábítási módszer tekintetében nagyobb fokú védelem biztosítása az állatoknak a leölés időpontjában, a tagállam a tervezett intézkedésekről tájékoztatja a Bizottságot. A Bizottság felhívja a többi tagállam figyelmét ezen intézkedésekre.

A Bizottság az értesítéstől számított egy hónapon belül a 25. cikk (1) bekezdésében említett bizottság elé utalja az ügyet, és az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóságtól kapott vélemény alapján, valamint a 25. cikk (2) bekezdésében foglalt eljárással összhangban jóváhagyja vagy elutasítja a szóban forgó nemzeti intézkedéseket.

Amennyiben a Bizottság szükségét látja, a jóváhagyott nemzeti intézkedések alapján az I. mellékleten elvégzendő módosításokat javasolhat a 4. cikk (2) bekezdésével összhangban.

(4) A tagállamok nem tilthatják meg, illetve nem akadályozhatják a más tagállamokban leölt állatoktól származó, állati eredetű termékek területükön való forgalomba hozatalát, arra hivatkozva, hogy az érintett állatok leölésére nem azon nemzeti jogszabályaikkal összhangban került sor, amelyeknek célja nagyobb fokú védelem biztosítása az állatoknak a leölés időpontjában.

27. cikk

Jelentéstétel

(1) A Bizottság 2014. december 8-ig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a halak leölés során való védelmére vonatkozó rendelkezések bevezetésének a lehetőségéről, az állatjóléti, valamint a társadalmi-gazdasági és környezeti hatások figyelembevételével. E jelentést a Bizottság – adott esetben – jogalkotási javaslatokkal egészíti ki, melyek célja e rendelet módosítása a halak leölés során való védelmére vonatkozó konkrét szabályok beillesztésével.

Ezen intézkedések elfogadásáig a tagállamok fenntarthatnak vagy elfogadhatnak a halak levágás vagy leölés során való védelmére vonatkozó nemzeti szabályokat, és azokról tájékoztatják a Bizottságot.

(2) A Bizottság 2012. december 8-ig a szarvasmarhákat megfordítással vagy más természetellenes helyzettel féken tartó rendszerekről szóló jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. A jelentésnek az e rendszereket a szarvasmarhákat természetes helyzetben tartó rendszerekkel összehasonlító tudományos vizsgálat eredményein kell alapulnia, és figyelembe kell vennie az állatjóléti szempontokat, valamint a társadalmi-gazdasági vonatkozásokat, beleértve azok vallási közösségek általi elfogadhatóságát és a vállalkozók biztonságát is. E jelentést – adott esetben – jogalkotási javaslatok egészítik ki, melyek célja e rendelet módosítása a szarvasmarhákat megfordítással vagy más természetellenes helyzettel féken tartó rendszerek tekintetében.

(3) A Bizottság 2013. december 8-ig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a baromfi esetében alkalmazott különféle kábítási módszerekről, különösen a csoportos vízfürdős kábítókról, az állatjóléti, valamint a társadalmi-gazdasági és környezeti hatások figyelembevételével.

28. cikk

Hatályon kívül helyezés

(1) A 93/119/EGK irányelv hatályát veszti.

E rendelet 29. cikke (1) bekezdésének alkalmazásában azonban a 93/119/EGK irányelv alábbi rendelkezései továbbra is alkalmazandók:

a) A. melléklet:

i. az I. szakasz 1. pontja;

ii. a II. szakasz 1. pontja, 3. pontjának második mondata, 6., 7. és 8. pontja, valamint 9. pontjának első mondata;

b) a C. melléklet II. szakaszának 3.A.2. pontja, 3.B.1. pontjának első alpontja, 3.B.2. és 3.B.4. pontja, valamint 4.2. és 4.3. pontja;

(2) A hatályon kívül helyezett irányelvre történő hivatkozásokat erre a rendeletre történő hivatkozásként kell értelmezni.

29. cikk

Átmeneti rendelkezések

(1) A 14. cikk (1) bekezdését 2019. december 8-ig csak az olyan új vágóhidakra vagy a II. mellékletben megállapított szabályok hatálya alá tartozó bármely új elrendezésre, kialakításra vagy berendezésre kell alkalmazni, amelyet 2013. január 1-je előtt nem helyeztek üzembe.

(2) A tagállamok 2015. december 8-ig a 21. cikkben meghatározott képesítési bizonyítványt egyszerűsített vizsgaeljárás útján is kiállíthatják a legalább három éves, releváns szakmai tapasztalatot igazoló személyek számára.

30. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* történő kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet 2013. január 1-jétől alkalmazandó.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2009. szeptember 24-én.

a Tanács részéről

az elnök

M. OLOFSSON

I. MELLÉKLET

AZ ELKÁBÍTÁSI MÓDSZEREK LISTÁJA ÉS A KAPCSOLÓDÓ ELŐÍRÁSOK

(a 4. cikk rendelkezései alapján)

I. FEJEZET

Módszerek

1. táblázat – Mechanikai módszerek

Szám	Név	Leírás	Alkalmazási feltételek	Fő paraméterek	Bizonyos módszerekhez kapcsolódó egyedi előírások – e melléklet II. fejezete
1	Behatoló, rögzített závarzatú eszköz	Az agy súlyos és visszafordíthatatlan károsodása a rögzített závarzat ütésétől és behatolásától. Egyszerű kábítás.	Minden faj. Levágás, kiirtás és egyéb esetek.	A lövés helyzete és iránya. Az állat mérete és a fajok alapján megfelelő sebességű, kimeneti hosszúságú és átmérőjű závarzat. A kábítás és a leölés közötti maximális időtartam (s).	Nem alkalmazandó.
2	Nem behatoló, rögzített závarzatú eszköz	Az agy súlyos károsodása a rögzített závarzat ütésétől, amely azonban nem hatol be. Egyszerű kábítás.	Kérdődzők, baromfik, nyúl és vadnyúl. Kizárólag kérdődzők levágására. Baromfi, nyúl és vadnyúl levágása, kiirtása és egyéb esetek.	A lövés helyzete és iránya. Az állat mérete és a fajok alapján megfelelő sebességű, átmérőjű és formájú závarzat. A használt töltény ereje. A kábítás és a leölés közötti maximális időtartam (s).	1. pont
3	Szabadgolyós tűzfegyver	Az agy súlyos és visszafordíthatatlan károsodása egy vagy több lövedék ütésétől és behatolásától.	Minden faj. Levágás, kiirtás és egyéb esetek.	A lövés helyzete. A töltény ereje és kalibere. A tűzfegyver típusa.	Nem alkalmazandó.
4	Összezúzás	Az egész állat azonnali felapritása.	72 óránál fiatalabb csibék és embriók. A levágáson kívüli minden egyéb eset.	A bevezetendő mennyiség maximális mérete. A kések közötti távolság és a forgássebesség. Intézkedés a túlterhelés megelőzésére.	2. pont
5	Csigolyatörés	A nyak kézzel történő vagy mechanikai nyújtása és kitekerése, amely az agyi vérrelátás megszűnését okozza.	Legfeljebb 5 kg élő súlyú baromfi. Levágás, kiirtás és egyéb esetek.	Nem alkalmazandó.	3. pont

Szám	Név	Leírás	Alkalmazási feltételek	Fő paraméterek	Bizonyos módszerekhez kapcsolódó egyedi előírások – e melléklet II. fejezete
6	A fejre mért hirtelen ütés	A fejre mért erőteljes, célzott ütés, amely súlyos agykárosodást okoz.	Legfeljebb 5 kg élő súlyú malac, bárány, gödölye, nyúl, vadnyúl, prêmes állatok és baromfik. Levágás, kiirtás és egyéb esetek.	Az ütés ereje és bevitelének helye.	3. pont

2. táblázat – Elektromos áram alkalmazásával járó módszerek

Szám	Név	Leírás	Alkalmazási feltételek	Fő paraméterek	E melléklet II. fejezetének egyedi előírásai
1	A fejen alkalmazott elektromos kábítás	Elektromos áram alkalmazása az agyban, amely az elektroencefalogramon (EEG) általános epilepsziás képet hoz létre. Egyszerű kábítás.	Minden faj. Levágás, kiirtás és egyéb esetek.	Minimális áramerősség (A vagy mA). Minimális feszültség (V). Maximális frekvencia (Hz). Legrövidebb alkalmazási idő. A kábítás és a leölés közötti maximális időtartam (s). A berendezés kalibrálásának gyakorisága. Az áram keringésének optimális beállítása. A kábítás előtti áramütések megakadályozása. Az elektródák helyzete és érintkezési felületei.	4. pont
2	A fejen és a testen alkalmazott elektromos kábítás	Elektromos áram alkalmazása a testen, amely az EEG-n általános epilepsziás képet hoz létre, és a szív fibrillációját vagy leállítását okozza. Egyszerű kábítás levágás esetében	Minden faj. Levágás, kiirtás és egyéb esetek.	Minimális áramerősség (A vagy mA). Minimális feszültség (V). Maximális frekvencia (Hz). Legrövidebb alkalmazási idő. A berendezés kalibrálásának gyakorisága. Az áram keringésének optimális beállítása. A kábítás előtti áramütések megakadályozása. Az elektródák helyzete és érintkezési felületei. A kábítás és a leölés közötti maximális időtartam (s) egyszerű kábítás(ok) esetében.	5. pont

Szám	Név	Leírás	Alkalmazási feltételek	Fő paraméterek	E melléklet II. fejezetének egyedi előírásai
3	Elektromos vízfürdő	<p>Elektromos áram alkalmazása vízfürdőn keresztül a teljes testen, az EEG-n általános epilepsziás képet hoz létre, és kialakulhat a szív fibrillációja vagy leállása.</p> <p>Egyszerű kábítás, kivéve, ha a frekvencia nem haladja meg az 50 Hz-et.</p>	<p>Baromfi.</p> <p>Levágás, kiirtás és egyéb esetek.</p>	<p>Minimális áramerősség (A vagy mA).</p> <p>Minimális feszültség (V).</p> <p>Maximális frekvencia (Hz).</p> <p>A berendezés kalibrálásának gyakorisága.</p> <p>A kábítás előtti áramütések megakadályozása.</p> <p>A fájdalom minimalizálása a lábbilincs felhelyezésekor.</p> <p>Az áram keringésének optimális beállítása.</p> <p>A lábbilincs maximális alkalmazási ideje a vízfürdő előtt.</p> <p>Legrövidebb alkalmazási idő az egyes állatok tekintetében.</p> <p>A madarak vízbe eresztése a szárnyak tetejéig.</p> <p>A kábítás és a leölés közötti maximális időtartam 50 Hz frekvencia fölött (s).</p>	6. pont

3. táblázat – Gáz alkalmazásával járó módszerek

Szám	Név	Leírás	Alkalmazási feltételek	Fő paraméterek	E melléklet II. fejezetének egyedi előírásai
1	Szén-dioxid magas koncentrációban	<p>Több mint 40 % szén-dioxidot tartalmazó gázkeverék közvetlen vagy fokozatos alkalmazása eszméletükön lévő állatokon. A módszer aknában, alagútban, szűk konténerben vagy előzőleg leszigetelt épületben alkalmazható.</p> <p>Egyszerű kábítás sertések levágása esetében.</p>	<p>Sertés, menyétfélék, csincillák, baromfi., kacsa és liba.</p> <p>Kizárólag sertések levágására.</p> <p>Baromfi, menyétfélék, csincillák, sertés levágásától eltérő esetek.</p>	<p>A szén-dioxid koncentrációja.</p> <p>Az alkalmazás időtartama.</p> <p>A kábítás és a leölés közötti maximális időtartam egyszerű kábítás esetében (s).</p> <p>A gáz minősége.</p> <p>A gáz hőmérséklete.</p>	7. pont 8. pont
2	Szén-dioxid két fázisban	<p>Legfeljebb 40 % szén-dioxidot tartalmazó gázkeverék fokozatos alkalmazása eszméletükön lévő állatokon, amit az állatok eszméletvesztése után magasabb szén-dioxid-koncentráció követ.</p>	<p>Baromfi.</p> <p>Levágás, kiirtás és egyéb esetek.</p>	<p>A szén-dioxid koncentrációja.</p> <p>Az alkalmazás időtartama.</p> <p>A gáz minősége.</p> <p>A gáz hőmérséklete.</p>	Nem alkalmazandó.

Szám	Név	Leírás	Alkalmazási feltételek	Fő paraméterek	E melléklet II. fejezetének egyedi előírásai
3	Szén-monoxid inert gázokhoz keverve	Legfeljebb 40 % szén-dioxidot tartalmazó inertgáz-keverék közvetlen vagy fokozatos alkalmazása eszméletükön lévő állatokon, ami oxigénhiányhoz vezet. A módszer aknában, zsákban, alagútban, szűk konténerben vagy előzőleg leszigetelt épületben alkalmazható. Egyszerű kábítás a sertések esetében, ha a szén-dioxid legalább 30 %-a alkalmazásának ideje kevesebb mint 7 perc. Egyszerű kábítás a baromfi esetében, ha a szén-dioxid legalább 30 %-a alkalmazásának teljes ideje kevesebb mint 3 perc.	Sertés és baromfi. Levágás, kiirtás és egyéb esetek.	A szén-dioxid koncentrációja. Az alkalmazás időtartama. A kábítás és a leölés közötti maximális időtartam egyszerű kábítás esetében (s). A gáz minősége. A gáz hőmérséklete. Az oxigén koncentrációja.	8. pont
4	Inert gázok	Inertgáz-keverék – mint például az argon vagy a nitrogén – közvetlen vagy fokozatos alkalmazása eszméletükön lévő állatokon, ami oxigénhiányhoz vezet. A módszer aknában, zsákban, alagútban, szűk konténerben vagy előzőleg leszigetelt épületben alkalmazható. Egyszerű kábítás sertések levágása esetében. Egyszerű kábítás a baromfi esetében, ha az oxigénhiány alkalmazásának ideje kevesebb mint 3 perc.	Sertés és baromfi. Levágás, kiirtás és egyéb esetek.	Az oxigén koncentrációja. Az alkalmazás időtartama. A gáz minősége. A kábítás és a leölés közötti maximális időtartam egyszerű kábítás esetében (s). A gáz hőmérséklete.	8. pont
5	Szén-monoxid (tisztá forrás)	Több mint 4 % szén-monoxidot tartalmazó gázkeverék alkalmazása az eszméletükön lévő állatokon.	Prémis állatok, baromfik és malacok. A levágástól eltérő esetek.	A gáz minősége. A szén-monoxid koncentrációja. Az alkalmazás időtartama. A gáz hőmérséklete.	9.1., 9.2. és 9.3. pont
6	Szén-monoxid más gázokhoz keverve	Több mint 1 %-nyi, más gázokhoz adott szén-monoxidot tartalmazó gázkeverék alkalmazása az eszméletükön lévő állatokon.	Prémis állatok, baromfik és malacok. A levágástól eltérő esetek.	A szén-monoxid koncentrációja. Az alkalmazás időtartama. A gáz hőmérséklete. A motor által termelt gáz szűrése.	9. pont

4. táblázat – Más módszerek

Szám	Név	Leírás	Alkalmazási feltételek	Fő paraméterek	E melléklet II. fejezetének egyedi előírásai
1	Halálos injekció	Az eszméletvesztést és az érzékelés elvesztését visszafordíthatatlan halál követi, amelyet az állatorvosi gyógyszerek beinjekciózása okoz.	Minden faj. A levágástól eltérő esetek.	Az injekció típusa. Jóváhagyott gyógyszerek felhasználása.	Nem alkalmazandó.

II. FEJEZET

Egyes módszerekre vonatkozó egyedi előírások

1. Nem behatoló, rögzített závarzatú eszköz

E módszer alkalmazásakor a vállalkozóknak ügyelniük kell arra, hogy ne okozzanak koponyatörést.

E módszert csak 10 kg-nál kisebb élőszűlyű kérődzők esetében lehet alkalmazni.

2. Összezúzás

A módszernek biztosítania kell az állat azonnali összezúzását és azonnali halálát. A berendezésnek gyorsan forgó, mechanikusan működtetett vágókészekből vagy expandált polisztirolból készült kiálló részekből kell állnia. A berendezés kapacitásának elegendőnek kell lennie az összes állat azonnali leöléséhez, nagyszámú állat esetében is.

3. Csigolyatörés és a fejre mért hirtelen ütés

Ezeket a módszereket nem lehet rutinszerűen alkalmazni, alkalmazásukra kizárólag abban az esetben kerülhet sor, ha nem áll rendelkezésre más kábítási módszer.

Ezek a módszerek vágóhidakon kizárólag a kábítást helyettesítő tartalékmódszerként alkalmazhatók.

Kézrel történő csigolyatörés vagy a fejre mért hirtelen ütés alkalmazásával egyetlen személy sem ölhet le naponta hetven állatnál többet.

A csigolyatörés módszerét nem szabad alkalmazni három kg-ot meghaladó élőszűlyű állatokon.

4. A fejen alkalmazott elektromos kábítás

4.1. A fejen alkalmazott elektromos kábítás során az elektródáknak be kell fogniuk az állat agyát és azokat az állat méretéhez kell igazítani.

4.2. A fejen alkalmazott elektromos kábítást az 1. táblázatban foglalt minimális áramerősségeknek megfelelően kell elvégezni.

1. táblázat – A fejen alkalmazott elektromos kábítás áramerősségének minimális értékei

Állatkategóriák	6 hónapos vagy idősebb szarvasmarhafélék	6 hónapnál fiatalabb szarvasmarhafélék	Juh- és kecskefélék	Sertésfélék	Csirke	Pulyka
Minimális áramerősség	1,28 A	1,25 A	1,00 A	1,30 A	240 mA	400 mA

5. A fejen és a testen alkalmazott elektromos kábítás

5.1. Juh- és kecske-, valamint sertésfélék

A fejen és a testen alkalmazott elektromos kábítás minimális áramerőssége 1 amper juhok és kecskék, és 1,30 amper sertések esetében.

5.2. Rókák

Az elektródákat a szájhoz és a végbélhez kell kapcsolni, legalább 0,3 amper áramerősséget kell alkalmazni legalább 110 volt feszültséggel, legalább 3 másodpercen át.

5.3. Csincsillák

Az elektródákat a fülhöz és a farokhoz kell kapcsolni, legalább 0,57 amper erősségű árammal, legalább 60 másodpercen át.

6. A baromfik elektromos vízfürdős kábítója

6.1. Ha az állatok túl kis méretűek a vízfürdős kábítóhoz, vagy ha a lábbilincs felhelyezése inkább fájdalmat okoz, vagy növeli a fájdalmat (mint a láthatóan sérült állatoknál), nem szabad lábbilincset felhelyezni. Ilyen esetekben más módszerrel kell leölni őket.

6.2. A lábbilincset be kell nedvesíteni, mielőtt az élő madarakat megbilincselik és alkalmazzák rájuk az áramot. A madarakat mindkét lábuknál fogva kell fellógatni.

6.3. A 2. táblázatban említett állatok esetében a vízfürdős kábítást az abban a táblázatban foglalt minimális áramerősségeknek megfelelően kell elvégezni, az állatokon pedig legalább négy másodperces időtartamra kell alkalmazni azt.

2. táblázat – A vízfürdős kábító berendezésre előírt elektromossági követelmények
(állatonként meghatározott átlagértékek)

Frekvencia (Hz)	Csirke	Pulyka	Kacsa és liba	Fürj
< 200 Hz	100 mA	250 mA	130 mA	45 mA
200-tól 400 Hz-ig	150 mA	400 mA	Nem engedélyezett	Nem engedélyezett
400-tól 1 500 Hz-ig	200 mA	400 mA	Nem engedélyezett	Nem engedélyezett

7. Szén-dioxid magas koncentrációban

A sertés, a menyétfélék és a csincsillák esetében legalább 80 %-os szén-dioxid-koncentrációt kell alkalmazni.

8. Szén-dioxid, inert gázok vagy az említett gázkeverékek kombinációjának használata.

A gáz semmilyen körülmények között nem hatolhat be az állatok elkábítására vagy leölésére szolgáló kamrába vagy helyre oly módon, hogy az égési sérülést vagy riadalmat okozhasson fagyás vagy a páratartalom hiánya miatt.

9. Szén-monoxid (tisztá forrás vagy más gázokhoz adva)

9.1. Az állatokat egész idő alatt szemmel kell tartani.

9.2. Az állatokat egyenként kell bevezetni, és gondoskodni kell arról, hogy a következő állat bevezetésekor az előző már eszméletlen vagy halott legyen.

9.3. Az állatokat a kamrában kell hagyni, amíg el nem pusztulnak.

9.4. A kifejezetten az állatok leölésének céljára átalakított motor által előállított gáz is felhasználható, amennyiben az állatok leöléséért felelős személy előzetesen meggyőződött arról, hogy a felhasznált gáz

- a) megfelelően le van hűtve;
- b) megfelelően szűrt;
- c) nem tartalmaz semmiféle irritáló anyagot vagy gázt.

A motort minden évben ellenőrizni kell, mielőtt állatok leölésére kerülne sor.

9.5. Az állatokat nem szabad a kamrába vinni, amíg a szén-monoxid-koncentráció el nem érte a minimális szintet.

—

II. MELLÉKLET

A VÁGÓHIDAK ELRENDEZÉSE, KIALAKÍTÁSA ÉS FELSZERELÉSE

(a 14. cikk rendelkezései alapján)

1. *Elhelyezésre szolgáló létesítmények*

1.1. A szellőztető rendszert úgy kell megtervezni, kialakítani és karbantartani, hogy az állatjólét folyamatosan biztosítva legyen, a várt időjárási viszonyok figyelembevételével.

1.2. Amennyiben a szellőztetés mechanikus úton történik, gondoskodni kell a meghibásodás esetén működésbe lépő riasztóról és tartalék berendezésről.

1.3. Az elhelyezésre szolgáló létesítményeket úgy kell megtervezni és kialakítani, hogy az állatok megsérülésének a kockázata és a váratlan zajok előfordulása minimális legyen.

1.4. Az elhelyezésre szolgáló létesítményeket úgy kell megtervezni és kialakítani, hogy az lehetővé tegye az állatok felügyeletét. Megfelelő rögzített vagy hordozható világítást kell biztosítani az állatok mindenkori felügyeletének a lehetővé tétele érdekében.

2. *A nem konténerben szállított állatok elhelyezésére szolgáló létesítmények*

2.1. A karámokat, átjárókat és útvonalakat úgy kell megtervezni és kialakítani, hogy:

a) az állatok a kívánt irányban szabadon mozoghassanak, elterelés nélkül, kihasználva az állatok csoportos közlekedésre való hajlamát;

b) a sertések és a bárányok egymás mellett haladhassanak, a féken tartásra szolgáló berendezéshez vezető út kivételével.

2.2. A rámpákat és hidakat oldalvédelemmel kell ellátni, hogy az állatok ne tudjanak leesni.

2.3. A karámokban lévő itatórendszert úgy kell megtervezni, kialakítani és karbantartani, hogy az összes állat sérülés és a mozgásában való korlátozás nélkül bármikor tiszta vízhez juthasson.

2.4. Amennyiben használnak várakozásra szolgáló karámot, azt úgy kell kialakítani, hogy a karám és a kábítás helyéhez vezető út között emelőpadló és erős oldalfalak legyenek, továbbá úgy kell megtervezni, hogy az állatok ne akadjanak el, illetve ne tapossák el egymást.

2.5. A padlózatot úgy kell megépíteni és karbantartani, hogy minimálisra csökkentse a csúszás, az elesés vagy az állatok lábán okozott sérülés veszélyét.

2.6. Az olyan vágóhidakon, ahol az állatokat természetes védett vagy árnyékos hellyel nem rendelkező kifutón helyezik el, gondoskodni kell a kedvezőtlen időjárási körülményekkel szembeni megfelelő védelemről. Megfelelő védelem hiányában ezek a kifutók kedvezőtlen időjárási körülmények esetén nem használhatók. Természetes vízforrás hiányában gondoskodni kell itató berendezésről.

3. *Féken tartásra szolgáló berendezések és felszerelések*

3.1. A féken tartásra szolgáló berendezéseket és felszereléseket úgy kell megtervezni, megépíteni és karbantartani, hogy:

a) optimalizálja a kábítási vagy leölési módszerek alkalmazását;

b) megelőzze az állatok sérülését vagy a rajtuk keletkezett zúzódásokat;

c) minimálisra csökkentse a féken tartott állatok küzdelmét és hangadását;

d) minimálisra csökkentse a féken tartás időtartamát.

3.2. A szarvasmarhafélék esetében a pneumatikus rögzített zárvatú pisztoly alkalmazásakor a féken tartásra szolgáló boxokat olyan eszközzel kell ellátni, hogy az megakadályozza az állat fejének oldalirányú és függőleges mozgását.

4. *Elektromos kábító berendezés (a vízfürdős kábító berendezés kivételével)*

4.1. Az elektromos kábító berendezéseket olyan eszközzel kell ellátni, amely minden elkábított állat esetében kijelzi és rögzíti a legfőbb elektromos paraméterek adatait. A berendezést a személyzet számára jól láthatóan kell elhelyezni, és annak jól látható és hallható figyelmeztető jelzést kell adnia, ha az alkalmazási idő nem éri el az előírt szintet. Ezt a nyilvántartást legalább egy évig meg kell őrizni.

4.2. A féken tartásra szolgáló berendezéshez kapcsolt automatikus elektromos kábító berendezés állandó áramerősséggel működik.

5. Vízfürdős kábító berendezés

5.1. A lábbilincs-sort úgy kell megtervezni és elhelyezni, hogy a rájuk akasztott madarakat ne akadályozza semmi, és az állatok zavarását a minimumra csökkentsék.

5.2. A lábbilincs-sort úgy kell megtervezni, hogy az azokon lógó madarak egy percnél hosszabb ideig ne maradjanak eszméletüknél. A kacsra, a liba és a pulyka azonban két percnél hosszabb ideig nem maradhat eszméleténél.

5.3. A lábbilincs-sornak teljes hosszában – a forrázó tartály bemeneti pontjáig – elérhetőnek kell lennie, hogy szükség esetén le lehessen venni állatokat a vágóvonalról.

5.4. A fém lábbilincsek méretének és formájának meg kell felelnie a levágásra kerülő baromfi láb méretének, hogy az elektromos kapcsolat fájdalommentesen létrehozható legyen.

5.5. A vízfürdős kábító berendezést elektromosan szigetelt bevezető rámpával kell felszerelni, és úgy kell megtervezni és karbantartani, hogy megakadályozza a bejáratnál a túlfolyást.

5.6. A vízfürdőt úgy kell megtervezni, hogy a madarak merülési szintjét könnyen ki lehessen igazítani.

5.7. A vízbe helyezett elektródának végig kell érnie a vízfürdő hosszán. A vízfürdőt úgy kell megtervezni és karbantartani, hogy amikor a lábbilincsek elhaladnak a víz fölött, folyamatosan kapcsolatban legyenek a földelt dörzsléccel.

5.8. A lábbilincsel való felfüggesztéstől a vízfürdőbe bocsátásig egy, a mellkasukkal érintkezésben lévő rendszer segítségével gondoskodni kell a madarak megnyugtatójáról.

5.9. A vízfürdős kábító berendezéshez hozzáférést kell biztosítani az elkábított, de technikai hiba vagy a sor lemaradása miatt a vízfürdőben maradt madarak elvezetésének lehetővé tétele érdekében.

5.10. A vízfürdős kábító berendezéseket olyan eszközzel kell ellátni, amely kijelzi és rögzíti az alkalmazott fő elektromos paraméterek adatait. Ezt a nyilvántartást legalább egy évig meg kell őrizni.

6. Gázt alkalmazó kábító berendezés sertés és baromfi számára

6.1. A gázt alkalmazó kábítókat – a szállítószalagosakat is beleértve – úgy kell megtervezni és megépíteni, hogy:

- a) optimalizálja a gázzal történő kábítás alkalmazását;
- b) megelőzze az állatok sérülését vagy a rajtuk keletkezett zúzódásokat;
- c) minimálisra csökkentsé a féken tartott állatok küzdelmét és hangadását.

6.2. A gázt alkalmazó kábítókat fel kell szerelni a gáz koncentrációjának és az alkalmazás idejének folyamatos mérésére, kijelzésére és rögzítésére alkalmas berendezéssel, amely világosan látható és hallható figyelmeztetést ad, ha a gáz koncentrációja az előírt szint alá csökken. A berendezést a személyzet számára jól láthatóan kell elhelyezni. Ezt a nyilvántartást legalább egy évig meg kell őrizni.

6.3. A gázt alkalmazó kábítókat úgy kell kialakítani, hogy az állatok még a lehetséges legnagyobb kapacitásnál is le tudjanak feküdni anélkül, hogy megakadnának egymásban.

III. MELLÉKLET

A VÁGÓHIDAK MŰKÖDÉSI SZABÁLYAI

(a 15. cikk rendelkezései alapján)

1. Az állatok megérkezése, mozgatása és kezelése

1.1. Az állatszállítmányok jólléti körülményeit az állatjóléti tisztviselőnek vagy közvetlen beosztottjának a szállítmány érkezésekor a prioritások megállapítása céljából rendszeresen értékelnie kell, különösen annak meghatározása révén, hogy mely állatnak vannak sajátos állatjóléti szükségletei, illetve milyen megfelelő intézkedéseket kell tenni.

1.2. Az állatokat a megérkezés után a lehető leghamarabb ki kell rakodni, azt követően pedig sürgősen kisédelem nélkül le kell vágni.

A nyúl és a vadnyúl kivételével el kell helyezni azon emlősöket, amelyeket érkezésük után nem visznek azonnal a levágás helyére.

Azokat az állatokat, amelyeket nem vágnak le az érkezésüket követő tizenkét órán belül, meg kell etetni, majd számukra megfelelő időszakonként mérsékelt mennyiségű takarmányt kell adni. Az ilyen esetekben az állatoknak megfelelő mennyiségű almot vagy annak megfelelő anyagot kell adni, amely biztosítja az állatfajta és az érintett számú állat megfelelő kényelmét. Ennek az anyagnak hatékony vízelvezetést kell garantálnia vagy megfelelően fel kell szívnia a vizeletet és az ürüléket.

1.3. Az állatok szállítására használt konténereket megfelelő rendben kell tartani, azokkal gondosan kell bánni, különösen ha azok perforált vagy rugalmas aljzattal rendelkeznek, és:

- a) nem szabad azokat dobni, leejteni vagy feldönteni;
- b) lehetőleg vízszintesen, gépi úton kell azokat be- és kirakodni.

Amikor csak lehetséges, az állatokat egyesével kell kirakodni.

1.4. Ha a konténereket egymás tetejére pakolják, megfelelő óvintézkedéseket kell tenni:

- a) annak érdekében, hogy a vizelet és az ürülék ne kerüljön át az alul lévő konténerbe;
- b) a konténerek stabilitása érdekében;
- c) az akadálytalan szellőzés biztosítására.

1.5. Vágás esetén az el nem választott állatok, a tejelő állatok, az utazás alatt szülő vagy megszületett állatok elsőbbséget élveznek a többi állatfajta előtt. Amennyiben ez nem lehetséges, intézkedéseket kell hozni a szenvedéseik enyhítésére, különösen a következők révén:

- a) a tejelő állatok legfeljebb 12 óránként történő megfejése;
- b) ha a nőstény állat szül, akkor az újszülött állatnak megfelelő szopási és jólléti körülmények biztosítása;
- c) a konténerben született állat számára víz biztosítása.

1.6. A lerakodás után nem közvetlenül a levágás helyére vitt emlősök számára – a nyulak és vadnyulak kivételével – megfelelő itatóeszköz révén folyamatos ivóvízellátást kell biztosítani.

1.7. Gondoskodni kell az elkábításra vagy leolásra váró állatok folyamatos utánpótlásáról annak elkerülése érdekében, hogy a kezelőknek az állatokat ki kelljen hajszolniuk a várakozásra szolgáló karámból.

1.8. Tilos:

- a) az állatokat ütni vagy rúgni;

b) nyomást gyakorolni az állat testének bármely különösen érzékeny pontjára úgy, hogy az az állat számára egyébként elkerülhető fájdalmat vagy szenvedést okozzon;

c) az állat felemelése vagy vonszolása a fejnél, a füleknél, a szarvagnál, a lábagnál, a faroknál vagy a bundánál fogva, illetve az egyébként fájdalmat vagy szenvedést okozó bánásmód;

Az állatok lábagnál fogva történő felemelésének a tilalma azonban nem vonatkozik a baromfira, a nyúlra és a vadnyúlra.

d) döfő vagy más hegyes végű eszközök használata;

e) az állat farkának csavarása, összezúzása vagy eltörése, illetve az állat szemének megragadása.

1.9. Az áramütést adó eszközök alkalmazása lehetőség szerint kerülendő. Az ilyen eszközök használata csak akkor megengedhető, ha a kifejlett szarvasmarha vagy sertés nem hajlandó megmozdulni, de csak akkor, ha van előttük hely a mozgáshoz. Az áramütés legfeljebb egy másodpercig tarthat, megfelelően elhelyezett és csak a hátsó láb izomzatán alkalmazható. Az áramütés nem ismételtető meg, ha az állat nem reagál.

1.10. Az állat nem köthető meg a szarvánál vagy az agancsánál, az orrgyűrűnél, és a lábak nem köthetőek össze. Ha az állatokat meg kell kötni, a kötélnak, pályvának vagy más felhasznált eszköznek:

a) elég erősnek kell lennie ahhoz, hogy ne szakadjon el;

b) lehetővé kell tennie az állat számára, hogy ha szükséges, le tudjon feküdni és ehessen vagy ihasson;

c) olyan kialakítást kell biztosítani, hogy a fulladás vagy sérülés veszélyét kiküszöbölje, és az állatot hamar ki lehessen szabadítani.

1.11. A járásra képtelen állatokat nem szabad a levágás helyére vonszolni, hanem azokat ott kell leölni, ahol fekszenek.

2. Kiegészítő szabályok az elhelyezett emlősökre vonatkozóan (a nyulak és vadnyulak kivételével)

2.1. Minden állatnak kellő helyet kell biztosítani ahhoz, hogy felálljon, lefeküdjön és – az egyedenként tartott szarvasmarhák kivételével – megforduljon.

2.2. Az állatokat biztonságosan kell tartani az elhelyezéskor, és gondoskodni kell az elszökésük megelőzéséről és a ragadozók elleni védelmükről.

2.3. Minden egyes karámon jól látható jellel fel kell tüntetni az érkezés dátumát és időpontját és – az egyedenként elhelyezett szarvasmarha kivételével – az ott tartható állatok maximális számát.

2.4. Minden nap, amikor a vágóhíd üzemel, az állatok érkezése előtt elő kell készíteni az egyedi gondoskodást igénylő állatok számára elkülönített ketrecet, és azt azonnali használatra készenlében tartani.

2.5. Az állatjóléti tisztviselő vagy a megfelelő hatáskörrel rendelkező személy rendszeresen megvizsgálja az elhelyezett állatok egészségügyi körülményeit és állapotát.

3. Az állatok elvéreztetése

3.1. Ha egyetlen személy felelős az állat kábításáért, a lábtilincs felhelyezéséért, felemeléséért és elvéreztetéséért, ezeket a műveleteket el kell végeznie egymás után egy állaton, mielőtt egy másik állaton megkezdené azokat.

3.2. Az egyszerű kábítás vagy a 4. cikk (4) bekezdése szerinti levágás esetében el kell vágni a két nyaki verőeret, vagy azokat az ereket, amelyekből ezek erednek. Elektromos stimuláció csak akkor végezhető, ha meggyőződtek arról, hogy az állat elvesztette eszméletét. További zsigerezés vagy forrázás csak akkor végezhető, ha meggyőződtek arról, hogy az állat nem mutat életjeleket.

3.3. Madarakat csak akkor lehet automata nyakvágóval levágni, ha meg lehet bizonyosodni afelől, hogy a nyakvágók ténylegesen átvágják mindkét eret. Ha a nyakvágók nem voltak eredményesek, a madarat azonnal le kell vágni.

IV. MELLÉKLET

A TEVÉKENYSÉGEK ÉS AZ ELŐÍRÁSOK KÖZÖTTI MEGFELELÉS A KÉPZETTSÉG VIZSGÁLATÁHOZ

(a 21. cikk rendelkezései alapján)

A 7. cikk (2) bekezdésében meghatározott vágási műveletek	A képzettség vizsgálatának témái
A 7. cikk (2) bekezdésének a)–g) pontjában felsorolt valamennyi művelet.	Állati viselkedés, az állatok szenvedése, eszmélet és érzékelés, stressz az állatokban.
a) az állatok kezelése és ellátása a féken tartás előtt;	Az állatok kezelésének és féken tartásának gyakorlati szempontjai.
b) az állatok féken tartása elkábítás vagy leölés céljából;	A gyártónak a féken tartásra használt berendezésre vonatkozó utasításainak ismerete mechanikus féken tartás esetében.
c) az állatok elkábítása;	A kábítási technikák gyakorlati szempontjai és a gyártónak a használt kábító berendezések típusára vonatkozó utasításainak ismerete. Tartalék kábítási és/vagy leölési módszerek. A kábító és/vagy leöléshez használt berendezések alapszintű karbantartása és tisztítása.
d) a kábítás eredményességének értékelése;	A kábítás hatékonyságának megfigyelése. Tartalék kábítási és/vagy leölési módszerek.
e) az élő állatokra való lábbilincs-felhelyezés és azok felemelése;	Az állatok kezelésének és féken tartásának gyakorlati szempontjai. A kábítás hatékonyságának megfigyelése.
f) az élő állatok elvéreztetése;	A kábítás hatékonyságának és az életjelek hiányának a megfigyelése. Tartalék kábítási és/vagy leölési módszerek. Az elvéreztetéshez alkalmazott kések megfelelő használata és karbantartása.
g) a 4. cikk (4) bekezdése szerinti levágás;	Az elvéreztetéshez alkalmazott kések megfelelő használata és karbantartása. Az életjelek hiányának a megfigyelése.
A 7. cikk (3) bekezdésében felsorolt ölési műveletek	A képzettség vizsgálatának témái
a) prémes állatok leölése.	Az állatok kezelésének és féken tartásának gyakorlati szempontjai. A kábítási technikák gyakorlati szempontjai és a gyártó kábító berendezésekre vonatkozó utasításainak ismerete. Tartalék kábítási és/vagy leölési módszerek. A kábítás hatékonyságának megfigyelése és a halál megállapítása. A kábító és/vagy leöléshez használt berendezések alapszintű karbantartása és tisztítása.